

**ÖZLÜK VE
HUKUK ÇALIŞMALARIMIZ**

Hukuk bürosunun geliştirilmesi, genişletilmesi, üyelerimizin sorunlarına çözüm üretilmesi, büronun teknik donanımı ve işleyişi bakımından önemli mesafeler alınmıştır.

Hukuk büromuzca ; Temmuz 2000 tarihinden bu yana, yaklaşık olarak 2100 civarında yazı veya dava dilekçesi yazılmıştır. Değişik konularda hak kaybına veya haksızlığa uğrayan üyelerimiz adına merkezi düzeyde 183 dava açılmıştır. Ayrıca, üyelerimiz aleyhine, Asliye ceza, DGM 'lerde açılan davalar nedeniyle 124 duruşma izlenmiş ve bu duruşmalarda Genel Merkez hukuk bürosunun avukatlarının katılması sağlanmıştır. Diğer taraftan üyelerimizin hak kaybına neden olan ve geneli ilgilendiren 11 düzenleyici işlemin iptali istemiyle yargı yoluna başvurulmuştur.

Temmuz 2000 tarihinden bu yana yapılan çalışmalar şöyle özetlenebilir :

1. Norm kadro yönetmeliğinin uygulanması sonucu haksızlığa veya hak kaybına uğrayan üyelerimizin yararlanabilecekleri dilekçe örnekleriyle, açıklayıcı bilgiler ve materyal zamanında şubelere ulaştırılmıştır.

2. Sağlık, öğrenim ve eş durumu özür grubu nedenleriyle atama istemleri gerçekleştirilmeyen, böylece mağdur olan üyelerimizin yararlanabilecekleri dilekçe örnekleri hazırlanmış, bu konuda bazı davalar da üyelerimiz adına Genel Merkez tarafından açılmıştır.

3. 22 Temmuz 2000 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan " İlköğretim Müfettiş Yardımcısı Seçme Sınavı"nda yapılan usulsüz yanlışlıklar sonucunda haksızlığa uğrayan üyelerimizin hak kayıplarının giderilmesi amacıyla yargı yoluna başvurulmuş açılan davalar üyelerimizin lehine sonuçlanmıştır.

4. 20 Temmuz 2000 tarihinde yine Milli Eğitim Bakanlığı tarafında gerçekleştirilen, MEB bağlı kurumlara aday yönetici seçme sınavında yapılan usulsüzlüklerin saptanması üzerine açılan davalarda, Ankara 6. İdare Mahkemesi " Yürütmenin Durdurulması " kararını vermiştir.

5. Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünün 19.09.2000 tarih ve 90013 sayılı " öğretmen atamaları" hakkındaki genelgenin bazı maddelerinin iptali istemiyle açılan dava ilgili üyelerimizin lehine sonuçlanmıştır.

6. Anaokulu öğretmenlerinin çalışma sürelerini düzenleyen ve bu arkadaşlarımızın yasalara aykırı olarak günde 10 saat çalışmalarını öngören ilgili yönetmelik maddesinin iptali istemiyle yargı yoluna başvurulmuştur.

7. Eğitim-öğretim yılının başında ve sonunda yapılan eğitim seminerlerine katılan öğretmenlere bu görevlerine karşılık ödenen ek ders ücretinin; bağımsız anaokullarında çalışan öğretmenler, adı geçen seminerlere katılmalarına karşın emsallerine ödenen ek ders ücretinin kendilerine ödenmemesi üzerine Kocaeli Şubemizin iki üyesi adına açılan dava üyelerimizin lehine sonuçlanmıştır.

8. 10 Kasım 2000 tarih ve 24226 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2000/1466 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile " Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Ata-

malarına İlişkin Yönetmelik"e eklenen ek madde ile " eğitim öğretim hizmetleri sınıfı, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı, emniyet hizmetleri sınıfına giren memurlar, subay ve astsubaylar, hakim ve savcılar"ın öğretmen olan eşlerini norm kadro dışı tutan kararnamenin iptali için yargı yoluna başvurulmuştur.

9. Memur ve hizmetlilerinin sorunlarını ve çözüm önerilerini içeren 50 sayfalık doküman hazırlanmış olup bir adeti Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir.

10. Memur ve hizmetlilerin görev ve sorumluluklarını içeren bir yönetmeliğin düzenlenmesi için Milli Eğitim Bakanlığı ile sürdürülen görüşmeler devam etmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının diğer konularda olduğu gibi bu konudaki sekte, vurdum duymaz tutum ve davranışları nedeniyle sözü edilen yönetmelik ve diğer düzenlemeler gecikmiştir.

11. Atama ve yer değiştirmelerde hizmetlilere Harcırah Yasasının 4.maddesi gerekçe gösterilerek yolluk ve buna benzer giderlerin ödenmemesi yolundaki haksızlıkların giderilmesi amacıyla yargı yoluna başvurulmuştur.

12. Memur ve hizmetlilere giyecek, yiyecek, fazla çalışmalarına karşılık günün koşullarına denk düşen bir ücretin ödenmesine yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

13. "Yardımcı hizmetler sınıfı" olarak adlandırılan eğitim emekçilerine 657 Sayılı Yasanın 43. maddesine göre ek gösterge verilmemesi durumu, haksızlığın ötesinde büyük bir eşitsizlik yaratmaktadır. Bu haksızlık ve eşitsizliğin giderilmesi yönündeki girişimlerimiz devam etmektedir.

14. Memur ve hizmetlilerin sorunlarına ilişkin hazırlanan dokümanlar isteyen şube ve temsilciliklerimize gönderilmiş, bazı şube ve temsilciliklerde de bu arkadaşlarımızın özlük haklarına yönelik söyleşiler yapılmıştır.

15. 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü nedeniyle Batman'da, Öğretmenler Günü nedeniyle Sungurlu'da düzenlenen geceye izin verilmemesi üzerine yargıya başvurulmuş, Kırıkkale İdare Mahkemesi önce "Yürütmenin durdurulması" kararını, sonra da idarenin işlemini esastan inceleyerek iptal kararını vermiştir.

16. Halk eğitimi ve akşam Sanat okulları bünyesinde çalışan usta öğreticilerin sorunlarıyla , meslek liselerinde görev yapan 2 yıllık yüksek okul mezunlarının durumları Milli Eğitim Bakanlığına iletilmiş, konuya ilişkin girişimlerimiz devam etmektedir.

17. Şubelerimizden gelen yazılar üzerine; zamanında ödenmeyen ya da geç ödenen öğretmen ek ders ücretlerinin zamanında ödenmesi ve buna benzer sorunların giderilmesi konusunda, Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulmuş, bu girişimler sonucu yargı yoluna başvurmaya gerek kalmaksızın üyelerimize yönelik bazı hak kayıplarının giderilmesi sağlanmıştır.

18. Müdür yetkili öğretmenlerin, yarı yıl ve yaz tatillerinde görevleri başında bulunmalarına karşın, bu görevlerine karşılık kendilerine önceden ödenen ders dışı hazırlık ve planlama ücretinin ödenmemesi veya ödenenlerin tekrar faiziyle birlikte geri

alınması yolundaki haksız işlemin kaldırılması için yargı yoluna başvurulmuştur.

19. İlköğretim okullarında, 222 sayılı Yasanın 48 ve 51. maddelerine göre okul idareleri tarafında açılan yetiştirme kurslarında görevlendirilen öğretmenlere, yerine getirdikleri bu görevlerine karşılık kendilerine ücret ödenmemesi konusundaki haksızlığın giderilmesi için bakanlık nezdinde girişimler sürdürülmekle beraber ayrıca konu yargıya intikal ettirilmiştir.

20. Norm kadro yönetmeliğinin geçici 1/a maddesinde yer alan bölümünün; Dañıstay Beşinci Dairesi'nin 12.10.2000 gün ve E: 1999/5400, K:2000/2419 sayılı kararı ile iptal edilmesi üzerine, anılan Yüksek Mahkeme Kararı şubelerimize ulaştırılmış, bu karar üzerine yapılması gerekenler konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca, Yüksek Mahkeme kararının gereğinin yerine getirilmesi konusunda taraf olarak, Milli Eğitim Bakanlığına bildirimde bulunulmuştur.

21. Milli Eğitim Bakanlığının 14.02.2001 gün ve 2001/14 sayılı norm kadroların hizmet puanlarının yeniden belirlenmesine ilişkin genelgesinin ve bu genelge dayanak yapılarak öğretmenleri koordinatör okullara gönderme işlemlerinin iptali ve kazanılmış hakların korunması amacıyla üyelerimizin yararlanabilecekleri örnek dava dilekçeleri hazırlanmıştır. Hazırlanan bu dava dilekçe örnekleri şubelerimize ulaştırılmıştır.

22. İLKSAN merkez komisyonu ile bölge temsilcilikleri oluşturulmuş, İLKSAN konusundaki gelişmeler hakkında bilgilendirme, sözü edilen komisyon ve temsilcilik üyeleriyle toplantılar yapılmıştır.

23. İLKSAN'nın Ana Statü Genel Kurulunda meydana gelen gelişmelerle, EĞTİM SEN'nin İLKSAN Ana statüsü konusundaki görüş ve düşüncelerini içeren bir yazılı rapor Bakanlığa gönderilmiştir. Ayrıca, İLKSAN konusundaki gelişmeler de izlenmektedir.

24. Konut Edindirme Yardımı Fonu konusundaki gelişmeler, konu ile ilgili olarak; 19 Ekim 2000 gün ve 24205 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Devlet Bakanlığının 2000/1 nolu Tebliğı ile, 23 Mart 2001 gün ve 24351 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Konut Edindirme Hesaplarının Tasfiyesi hakkındaki Devlet Bakanlığının 2001/1 No'lu Tebliğleri hakkında bilgilendirme yapılmış ve şubelere gönderilmiştir.

25. 439 Sayılı Yasanın 9.Maddesinin 2.fıkrası uyarınca; öğretmenlik veya milli eğitim hizmetlerinde 25 yılını tamamlayanlara onayları olmadan maaş karşılığı dışında zorunlu ek ders verilemez. Anılan yasanın bu açık hükmüne karşın; sözü edilen yasa hükmünün "Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar" da yer almadığı gerekçesiyle, kimi okul yöneticileri öğretmenin meslekte 25 yılını doldurup doldurmadığına bakılmaksızın norm kadro yönetmeliğinin hükümleri esas olarak öğretmenlere; onayı olmamasına rağmen 21 saat hatta daha fazla ders veriliyor. Ne yazık ki, Milli Eğitim Bakanlığı da yasaya aykırı olan bu uygulamaya onay vermektedir.

Konuya ilişkin olarak Ankara- Ayrancı Lisesi Edebiyat öğretmenlerinden ve aynı zamanda üyemiz bulunan Ahmet Kapulu adına açılan davada ; Ankara 8. İdare Mahkemesi 30.10.2001 gün, E:2001/295, K: 2001/1342 sayılı kararıyla İptal kararı vermiştir. Böylece norm kadro yönetmeliğı yargıdan bir tokat daha yemiş bulunmaktadır.

26. Bir üyemiz adına açılan dava sonucunda; Danıştay 12.Dairesi 22.11.2000 gün ve E: 2000/ 2723, K: 2000/4110 sayılı kararı ile; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel öğretim kurumlarında çalışıp ve adaylığı kaldırılanların, resmi devlet okullarına atandıklarında stajyer öğretmen sayılamayacakları yönünde karar vermiştir.

27. Branş dışı görevlendirilen sınıf öğretmeni kadrolu arkadaşlarımızın ders ve ek ders görevleri hakkında açıklama ile konuya ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünün 19.10.2000 tarih ve 2000/95,

Meslek dersleri öğretmenlerinin "Teknik eğitim Tazminatı" hakkındaki MEB Personel Genel Müdürlüğünün 19.10.2000 gün ve 2000/100, Sayılı genelgesi hakkında gereken bilgilendirme yapılmıştır.

28. Sendikal faaliyet ve etkinlikler konusunda, yönetici ve üyelerimize zorluk çıkaran, soruşturma açan ve buna benzer tutum ve davranış sergileyen yöneticiler hakkında konularına göre şikayet veya suç duyurusunda bulunulmuş, bu konuda olumlu sonuçlar da alınmıştır. Sözcüleri; İzmir ve Iğdır valilikleri, Hani, Milas, Karadeniz Ereğlisi Kaymakamlıkları , kimi okul yöneticileri....

29. 1 Aralık 2000 tarihinde gerçekleştirilen iş bırakma eyleminden dolayı, haklarında soruşturma açılan üyelerimizin ve şubelerimizin soruşturma sürecinde göz önünde bulundurmaları gereken bilgileri içeren ve 5 sayfadan oluşan yazı metni şubelere gönderilmiştir.

30. 1 Aralık 2000 tarihinde gerçekleştirilen bir günlük iş bırakma eylemi nedeniyle haklarında soruşturma açılanların kullanabilecekleri ifade/ savunma metinleri ile dava dilekçe örnekleri hazırlanarak şubelerimize gönderilmiştir.

31. Yine bu eylem nedeniyle; adli yönden haklarında soruşturma izni verilenlerin bölge idare mahkemelerine verecekleri itiraz dilekçeleri, Uyarı ve Kınama Cezalarına karşı yapabilecekleri itiraz dilekçe örnekleri,muhakkik olarak görevlendirilen okul müdürlerinin yararlanabilecekleri "Disiplin soruşturması raporu" örnekleri hazırlanarak şubelerimize ulaştırılmıştır.

32. 1 Aralık 2000 tarihinde gerçekleştirilen iş bırakma eylemi nedeniyle açılan soruşturmalar; yerel yöneticilerin tutum ve davranışlarına ve olaya bakış açılarına göre sürmüş ve sonuçlanmış/sonuçlanmaktadır.Eğitim Sen olarak gerek iş bırakma eylemlerinde gerekse diğer eylemlerde, bu eylemler nedeniyle açılan soruşturmalarda yapılan savunmalar daima, Anayasanın 90. maddesine göre de iç hukuk yönünde bağlayıcılığı bulunan Uluslararası hukuk normlarına, ILO Sözleşmelerinde doğan haklarımızın kullanımına dayandırılmıştır.Genellikle idare mahkemeleri, yaptığımız savunmalar doğrultusunda yazdığımız dava dilekçelerinde dile getirilen istemlerimizi doğru bularak bu doğrultuda iptal kararlarını vermişlerdir. Şimdi ise bazı yerlerde anılan eylem nedeniyle mahkemeye sevk edilen üyelerimizin, sözünü ettiğimiz perspektif doğrultusunda vermiş buldukları savunmaları doğru ve yerinde bularak bu doğrultuda beraat kararını vermektedirler.Bu sendikamızın iç hukukumuzun dolayısıyla demokrasimizin gelişmesine sağladığı katkılardır.

33. 1 Aralık nedeniyle adli yönden yargılanan ve ceza alan arkadaşlarımızın cezaları temyiz edilmektedir.Bu cezaların Yargıtay tarafında "Onanması" böylece de iç hu-

kuk yollarının tükenmesi noktasında söz konusu davalar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine intikal ettirilecektir.

34. 7 ve 25 Haziran 2001 tarihlerinde KESK bütünlüğü içerisinde gerçekleştirilen eylemler sırasında üyelerimize; cop, gaz ve biber gazı bombalarıyla saldıran ve yaralayan polisler, Ankara Valiliği, Ankara Emniyet Müdürlüğü, Ankara Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü hakkında, yaralanan üyelerimiz ve KESK adına suç duyurusunda bulunmuştu. Ancak, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının, soruşturma izin talebi yetkili makam olan İçişleri Bakanlığınca uygun bulunmayarak; Ankara Valisi Yahya Gür ve diğer ilgililer hakkındaki ihbar ve şikayetin işleme konulmaması istenilmiştir. Gereğinin yapılması yönünde hukuk büromuzca olay incelenmekte ve takip edilmektedir.

35. Sendika yasasını protesto sürecinde gerçekleştirilen eylemler nedeniyle haklarında soruşturma açılan üyelerimizin kullanabilecekleri ifade/savunma metinleriyle dava dilekçe örnekleri hazırlanmıştır.

36. "Soruşturma" ve "Adaylık" kitapçıkları, yapılan değişiklikler ve örgütümüzün ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlendi.

37. "Toplu İş Sözleşmesi" taslağı ana başlıklar adı altında hazırlanmıştır. Bu taslağın alt başlıkları örgütten gelen talepler doğrultusunda geliştirildikten sonra son şekli verilecektir.

Genel Merkezimiz tarafından açılan ve izlenen davalardan bazıları şöyle sıralanabilir:

Ceza Davaları

1. Sendikamızın bastırılmış olduğu 2001 yılı duvar takviminde, pek çoğu sendikal faaliyetleri ilgilendirmeyen ve sol görüşü yansıtan ya da çağrıştıran ölüm yıldönümlerine yer verildiği halde, milli ve dini bayram günlerinin takvimde yer almadığı gerekçesiyle, halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçunu işledikleri iddiasıyla MYK üyelerimiz Alaaddin Dinçer, Kemal Ünal, Adnan Gölpunar, Emirali Şimşek, Nazım Alkaya, Ömer Buzludağ, Murat Yaman, Mustafa Turan, Elif Akgül ve Kırıkkale Şubemiz Yönetim Kurulu üyeleri Ayşe Avcı hakkında Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesinde açılan dava beraatla sonuçlanmış, Savcılıkça temyiz edilmediğinden kesinleşmiştir.

2. Giresun'da yaptığı bir konuşma nedeniyle Genel Başkan adına Türk Ceza Yasasının 159. maddesine aykırılıktan Giresun Ağır Ceza Mahkemesinde açılan davada, dosya bilirkişiye gönderilmiştir.

3. Sendika Yasa tasarısının mecliste görüşülmeye başlanması üzerine 7 Haziranda KESK tarafından düzenlenen eylem nedeniyle 2911 sayılı Yasaya aykırılıktan açılan davada, Asliye Ceza mahkemesi beraat kararı vermiştir. 25 Haziran eylemi nedeniyle açılan davaya devam edilmektedir.

4. Yayınladıkları basın bildirisi nedeniyle Terörle Mücadele Yasanın 8. maddesine aykırılıktan, Karaman Şube Yöneticileri hakkında Adana Devlet Güvenlik Mahkemesinde açılan davada beraat kararı verilmiştir.

5. Kırıkkale Şubemiz Başkanı Yüksel Şahin'e yapılan saldırı üzerine yürütülen ceza davası devam etmektedir.

6. 25 Haziran eylemi nedeniyle 2911 sayılı yasaya aykırılıktan, içlerinde Merkez Yöneticilerimizin de bulunduğu davaya devam edilmektedir. Aynı şekilde, 28 Temmuz günü SES Sendikasının düzenlemiş olduğu eylem nedeniyle Merkez Yöneticilerimizin de bulunduğu dava devam etmektedir.

7. Ankara 1 No'lu Şubemiz üyesi Erkan Arslanbenzer'in yardım ve yataklıktan Ankara 1. No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesinde yapılan yargılanması sonucu cezalandırılmasına karar verilmiş, karar Yargıtay'ca onandığından, üyemiz cezaevine konulmuştur. Niğde cezaevinde yatmaktadır.

8. Boyabat Eğitim Sen Temsilcisi Celalettin Yüksel'in öğretmenler günü nedeniyle asılan pankartı asmasından dolayı açılan dava, Boyabat Sulh Ceza Mahkemesi beraat kararı ile sonuçlanmıştır.

9. Dünya Kadınlar Günü nedeniyle düzenlenen toplantıya katılan Düzce Şubemiz üyeleri 47 kişi hakkında Düzce Asliye Ceza Mahkemesi beraat kararı vermiştir.

10. Giresun'da izinsiz afiş asmaktan dolayı açılan davada, deliller ve savunma sunulmuş, henüz sonuçlanmamıştır.

11. Çorum'da Eğitim Sen ve KESK'e bağlı kamu emekçilerinin yapmak istedikleri 1 Mayıs etkinliği, kolluk güçlerinin saldırısına uğramış, üyemiz bulunan 92 kişiye karşı kötü muamele ve müessir fiilde bulunulduğundan, ilgililerin yargılanmaları için şikayette bulunulmuştur.

12. Gebze Şube Kongresinde yaptığı konuşma nedeniyle, İstanbul 5 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanan Orhan Kaya, beraat etmiştir.

13. 1 Aralık eylemi nedeniyle, İzmir, Urla, Yalova, Karadeniz Ereğlisi, Muğla, Datça, Araban, Niğde, Adıyaman, İskenderun, Ceylanpınar, Halfeti, Siverek, Silvan'da üyelerimiz TCK'nın 236. maddesine göre yargılanmışlar, duruşmalara Genel Merkez avukatları katılmışlardır. Çoğunlukla beraat kararı verilmiş, bir kısmında ceza verilerek ertelenmiştir. Bir kısmı da, soruşturma izni alınmaksızın doğrudan dava açıldığından, savcılığa iade edilmiştir.

İdari Davalar

1. Tokat'tan 11, Van'dan 8 üyemizin her türlü hukuksal dayanaktan yoksun uydurma bir takım bahanelerle değişik illere sürgün edilmesi üzerine olay her boyutta kınanmış ve konu yargıya intikal ettirilmiştir. Van'dan sürgün edilen üyelerimiz adına Genel Merkezimizce açılan davada Van İdare Mahkemesi işlemin iptaline karar vermiştir.

2. Batman ilinden de yukarıda dile getirdiğimiz bahanelerle çeşitli illere 16 üyemizin sürgün edilmesi üzerine yargı yoluna başvurulmuş, Edirne İdare Mahkemesi açılan dava ileri sürülen iddiaları mesnetsiz, hukuka aykırı bularak idari işlemi iptal etmiştir. Diğer İdare Mahkemelerinde açılan davaların ret edilmesi üzerine söz konusu mahkeme kararları temyiz edilmiştir. Ayrıca, Batman Şube Yönetim Kurulu üyesi Şuayip Alp'in Ordu İdare Mahkemesine açılan davası devam etmektedir.

3. Diyarbakır'dan sürgün edilen Şube Yönetim Kurulu Üyeleri ve üyelerimiz hak-

kında açılan davaların bir kısmı sonuçlanmış, OHAL Valiliğin teklifi üzerine nakledildikleri gerekçesiyle, davaları reddedilmiştir. Danıştay'a verilen temyiz dilekçelerimizde, son Anayasa değişikliğinden sonra OHAL ile ilgili Kararnamenin Anayasaya aykırılığı öne sürülerek Anayasa Mahkemesine gönderilmesi istenilmiştir.

Şube Yönetim Kurulu üyesi M. Hasip Gültekin'in Erzurum iline sürgün edilmiş, bu yetmiyormuş gibi bir de Erzurum Valisi, adı geçen arkadaşımızı il içi sürgün etmiştir. Konu yargıya intikal ettirilmiş, Erzurum İdare Mahkemesi işlemi iptal etmiştir.

4. Tunceli İlinde sürgün edilen Şube Yönetim Kurulu üyeleri hakkında açılan davalardan Kemal Ataş ile ilgili davada; Antalya İdare Mahkemesinin, OHAL Valiliğinin teklifini gerekçe göstererek ret kararı vermesi üzerine, karar temyiz edilmiştir. Diğer iki üyenin davası devam etmektedir.

5. İçel ilinde il içi görev yeri değiştirilen Ayhan Afşar ve İrfan İmrek'in dava dilekçeleri hazırlanmış, gerekli işlemler yapılmıştır. İçel Şube Yönetim Kurulunun 4 üyesi ve iki üye hakkında meslekten ihraç istemiyle Yüksek Disiplin Kuruluna götürülen teklifin kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile sonuçlanması üzerine hukuksal dayanaklardan yoksun bulunan işlemin iptali istemiyle yargı yoluna başvurulmuştur. Ayrıca, Şube Yönetim Kurulu üyesi Leyla Tekin hakkında aynı konuda yürütülen ikinci bir soruşturma sonucunda, Yüksek Disiplin Kurulunca meslekten ihracına karar verilmiştir. Her tür hukuksal dayanaktan yoksun, ancak totaliter yönetimlerde rastlanabilecek bu işlemin durdurulması, iptal edilmesi için Hukuk Bürosu, hukuksal boyutta gereğini yerine getirmiş ve konuyu takip etmektedir.

6. Bingöl Şube Yönetim Kurulu üyesi Abdullah Ergünşah'ın bir siyasi partinin basın açıklamasına sendikamız adına katılması nedeniyle sürgün edilmesi ile ilgili Zonguldak İdare Mahkemesine açılan dava iptal kararı ile sonuçlanmıştır. Böylece arkadaşımız eski görev yerine dönmüştür.

7. Bitlis ilinde, Barış Derse'nin bir siyasi partiyi desteklediği, böylece bölücülük yaptığı gerekçesiyle sürgün edilmesi üzerine konu yargıya intikal ettirilmiş, bunun üzerine; Zonguldak İdare Mahkemesi yürütmenin durdurulmasına karar vermiş, Bakanlığın itirazı üzerine, bu karar Zonguldak Bölge İdare Mahkemesince kaldırılmıştır. Aynı il Şube Yönetim Kurulu üyeleri Serkan Koçar ve Hüseyin Yıldız hakkındaki davalar devam etmektedir.

8. Adana Şubemiz eski yöneticilerinden Gülabi Köseoğlu'nun Emek platformu tarafından Adana'da düzenlenen bir panele sendikamız adına katıldığı gerekçe gösterilerek, hakkında Adana Devlet Güvenlik Mahkemesinde dava açılmış, yapılan yargılama sonunda almış olduğu bir yıl hapis cezası Yargıtay'ca onanmıştır. Bu arada, cezaların ertelenmesi yasası kabul edildiğinden, hakkındaki ceza infaz edilmemiştir. Cezanın ertelenmesine rağmen, arkadaşımızın meslekten ihracına karar verilmesi üzerine, konu yargıya intikal ettirilmiş ve takip edilmektedir.

9. Kırıkkale Şubemiz üyesi Gamze Yıldırım, F tipi cezaevlerine karşı çıkması nedeniyle ve aday öğretmen olduğu için Bakanlıkça meslekten ihraç edilmiş, açılan davada Kırıkkale İdare Mahkemesi işlemin iptaline karar vermiştir. Böylece adı geçen arkadaşımızın tekrar görevine dönmesi sağlanmıştır.

10. Batman Şubemiz üyesi olup halen Afyon, Emirdağı'nda görev yapan Bircan Keni'nin göreve gitmediği gerekçesiyle müstafi sayılmasına ilişkin açılan davada, Denizli İdare Mahkemesi, iptal kararı vermiştir. İptal kararı uyarınca ödenmesi gereken ek ders ücretlerinin ödenmemesi nedeniyle ayrıca Denizli İdare Mahkemesine ikinci bir dava açılmıştır.

11. Denizli Şubemiz üyesi Kahraman SarıtaŐ'ın almış olduğu trafik cezası nedeniyle atanmasının yapılmamasına ilişkin işlem, Ankara 4. İdare Mahkemesince iptal edilmiştir. Karar uyarınca üyemizin atanması sağlanmıştır.

12. İskenderun Şubemiz üyesi Hasan İnce'nin, Eğitim Sen üyesi olduğu, sendikanın aşırı sol ve kürkçü akımların etkisinde bulunduğu yönündeki istihbari nitelikteki bilgiler üzerine yurtdışında görevlendirilmemesi nedeniyle ilgili işlemin iptali için açılan davada, Ankara 6. İdare Mahkemesi iptal kararı vermiştir.

13. Kocaeli Şubemiz üyesi Hakkı Uysal'ın atanma isteğinin reddi üzerine Ankara İdare Mahkemesine dava açılmıştır.

14. Üyemiz Reyhan Türker'in açtığı davanın Bursa 2. İdare Mahkemesince usul yönünden reddi üzerine, hükmün bozulması için Danıştay'a başvurulmuştur.

15. Üyemiz Sümra Yalçın'ın NKY yönetmeliği uyarınca geçici görevlendirilmesiyle ilgili olarak dava açılmıştır. Aynı konuda Güllüzar Şimşek, İsmail Fırat, Sevtap TaŐ ve Cahide Kayar ve Gülsül Yıldırım adına dava açılmıştır.

16. Bursa, Osmangazi'de görev yapan Abdullah İlbaŐ'ın devlet memurluğundan çıkarılması işleminin iptali için dava açılmıştır.

17. Batman'da Hizbullah örgütü tarafından saldırıya uğrayan Kemal Cansever' in vazife malulü sayılması için Emekli Sandığı aleyhine dava açılmıştır.

18. Melike Sultan Koçak'ın eş durumu nedeniyle atanmasının yapılmaması işlemi ve işlemin dayanağı olan Yönetmelik hükmünün iptali için Danıştay'a; Ferdane Akpınar'ın müdürlük görevine atanmaması ve ek ders ücreti ödenmemesi; Kadriye Kurru'nun isteği dışında görev yerinin deđiŐtirilmesi; Ankara Şubemiz üyesi Gülay Yüce'nin görev yerinin deđiŐtirilmesi ve bir günlük ders ücretinin kesilmesi; UŐak Şubemiz üyesi Ayşe Koray'ın müdür vekilliği ve müdür yardımcılığının üzerinden alınması; Polatlı Şubemiz üyesi H.Erhan Bilgiç'e ödenmesi gereken tedavi yardım yapılması yönündeki idari iŐlemlerin iptali istemiyle yargı yoluna başvurulmuştur.

Eğitim Sen 2000-2002

Açılan ve devam eden idari davalar

Diyarbakır Sürgünleri

1	Nurcan Okçu	Edirne İdare Mah.	2000/280	İptal K.-Danıştay
2	Yemlihan Okçu	Edirne İdare Mah.	2000/279	İptal K.-Danıştay
3	Mustafa Göktaş	Edirne İdare Mah.	2000/267	İptal K.-Danıştay
4	Abdurrahman Çağıl	Kayseri İdare Mah.	2000/293	Ret K.-Danıştay
5	Nihat Keni	Denizli İdare Mah.	2000/262	Ret K.-Danıştay
6	Bircan Keni	Denizli İdare Mah.	2000/265	Ret K.-Danıştay
7	Davut Üneşi	Sakarya 2.İdare Mah.	2000/1487	Ret K.-Danıştay
8	Dilek Adsan	Sakarya 2.İdare Mah.	2000/1486	Ret K.-Danıştay
9	Faruk Erçin	Kayseri İdare Mah.	2000/294	Ret K.-Danıştay
10	Hatice Peyam	Konya İdare Mah.	2000/562	Ret K.-Danıştay
11	Nidal Çay	Samsun İdare Mah.	2000/458	Ret K.-Danıştay
12	İzzet Yüksekaya	Samsun İdare Mah.	2000/457	Ret K.-Danıştay
13	Aydın Üneşi	Kayseri İdare Mah.	2000/292	Ret K.-Danıştay
14	Mahmut İlçin	Kayseri İdare Mah.	2000/295	Ret K.-Danıştay
15	Nevin İşbilen	Trabzon İdare Mah.	2000/301	Ret K.-Danıştay
16	Hatice İsen	Zonguldak İdare Mah.	2000/405	Ret K.-Danıştay
17	Murat Ceylan	Antalya İdare Mah.	2000/408	Ret K.-Danıştay

Diyarbakır kademe ilerlemesinin durdurulması

18	Asuman Fayza	Edirne İdare Mah	2001/425	Ret K. Danıştay
19	Mehmet N. Gültekin	Erzurum İdare Mah.	2001/749	Ret K. Danıştay
20	Muhammed Ata	Konya İdare Mah.	2001/807	Ret K.Danıştay
21	Ali Erdemirci	Trabzon İdare Mah.	2001/539	Ret K.Danıştay
22	Necat Süriçü	Konya İdare Mah.	2001/806	Sürüyor
23	Hikmet Altuğ	Kayseri İdare Mah.	2001/558	Sürüyor
24	Remzi Özmen	Zonguldak İdare Mah.	2001/624	Sürüyor
25	Atik Tiryaki	Zonguldak İdare Mah.	2001/625	Sürüyor
26	Müzeyyen Akıncı	Bursa İdare Mah.		Sürüyor
27	Hüseyin Kaya	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/775	Sürüyor
28	şivezat Işık	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/777	Sürüyor
29	Veli Sürer	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/776	Sürüyor
30	Medeni Alpkaya	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/774	Sürüyor
31	Figen Aras	Samsun İdare Mah.	2001/556	Sürüyor
32	Emine Gül	Samsun İdare Mah.	2001/557	Ret K.Danıştay
33	Devrim Beyaztaş	Samsun İdare Mah.	2001/555	Sürüyor

Eğitim Sen 2000-2002

Van Sürgünleri

34 Aynur Erdoğan	Van İdare Mahkemesi	2001/850	İptal Kararı
35 Alişer Arslan	Van İdare Mahkemesi	2001/851	İptal Kararı
36 Hasan Erdem	Van İdare Mahkemesi	2001/852	İptal Kararı
37 Kibriya Dolaş	Van İdare Mahkemesi	2001/853	İptal Kararı
38 Kibar Yıldırım	Van İdare Mahkemesi	2001/854	İptal Kararı
39 Meral Köksal	Van İdare Mahkemesi	2001/855	İptal Kararı
40 Betül Erdem	Van İdare Mahkemesi	2001/856	İptal Kararı
41 Hüseyin Köksal	Van İdare Mahkemesi	2001/857	İptal Kararı

Tokat Sürgünleri

42 Harun Uz	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
43 Erdem Toker	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
44 Cemal Akyürek	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
45 Sinan Işık	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
46 Mızrap Karaca	Sivas İdare Mahkemesi	2001/1069	Sürüyor
47 Cuma Şahin	Sivas İdare Mahkemesi	2001/1070	Sürüyor
48 Salih Çınar	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
49 Lider Sözer	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
50 Nursel Pehlivan	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
51 Ogün Özçelik	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
52 Özlem Rüstem	Sivas İdare Mahkemesi		Sürüyor
53 Hasan İnce	Ankara 6. İdare Mah.	2001/21	İptal Kararı
54 İbrahim Tekin	Adana 1. İdare Mah.	2001/61	Ret Kararı
55 Eğitim Sen	Ankara 3. İdare Mah.	2001/184	Ret .Danıştay'da
56 Şevket Turan	Konya İdare Mah.	2001/188	Ret K. Danıştay
57 Abdullah Ergünşah	Zonguldak İdare Mah.	2001/79	İptal Kararı
58 Ahmet Kapulu	Ankara 8. İdare Mah.	2001/293	İptal Kararı
59 Hasan Öztürk	Ankara 7. İdare Mah.	2001/405	Sürüyor
60 Aysel Şahin	Ankara 9. İdare Mah.	2001/363	Sürüyor
61 Sevgi Özer	Ankara 4. İdare Mah.	2001/399	Ret Kararı
62 Orhan Çelebi	Ankara 1. İdare Mah.	2001/457	Sürüyor
63 Medeni Alpkaya	Diyarbakır İdare Mah.	2001/455	Sürüyor
64 Medeni Alpkaya	Diyarbakır İdare Mah.		Sürüyor
65 Abdurrahman Beyaz	Gaziantep İdare Mah.		Sürüyor
66 Abdurrahman Beyaz	Gaziantep İdare Mah.		Sürüyor
67 Gülten Kanlıbaş	Gaziantep İdare Mah.		Sürüyor

Eğitim Sen 2000-2002

68 Dilek Doğan	Gaziantep İdare Mah.		Sürüyor
69 Sultan Uğurlu	Adana 1. İdare Mah.	2001/664	Ret K.Danıştay
70 Ali Haydar Aymaz	İstanbul 1. İdare Mah.	2001/563	Sürüyor
71 Kadir Gündüz	Ankara 3. İdare Mah.	2001/547	Sürüyor
72 Nuh Can	Ankara 1. İdare Mah.		Danıştay
73 Cemhan Onur	Ankara 8. İdare Mah.	2001/555	Sürüyor
74 A. Kadir Öztürk- Ders Üc.	Ankara 8. İdare Mah.	2001/556	Sürüyor
75 A. Kadir Öztürk- Nöbet	Ankara 7. İdare Mah.	2001/621	Sünüyor

Tunceli Sürgünleri

76 Kemal Tumar	Bursa İdare Mah.		Sürüyor
77 Kemal Ataş	Antalya İdare Mah.		Ret K.Danıştay
78 Süleyman Güler	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/799	Sürüyor

Değişik

79 Çiğdem Tekin	Ankara İdare Mah.		Sürüyor
80 Mukaddes Akdeniz	Ankara 2. İdare Mah.	2001/642	İptal K.
81 Mührübe Akyol	Ankara 10. İdare Mah.	2001/694	Sürüyor
82 Eğitim Sen	Ankara 5. İdare Mah.	2001/733	Sürüyor
83 şadi Bendeş	Ankara 2. İdare Mah.	2001/717	Sürüyor
84 Yaşar Uğur	Ankara 6. İdare Mah.	2001/996	Sürüyor
85 Sezar Atasoy	Ankara 8. İdare Mah.	2001/908	Sürüyor
86 Ali Erdemirci	Trabzon İdare Mah.		Sürüyor
87 M.Nesip Gültekin	Erzurum İdare Mah.	2001/1006	İptal K.
88 Hüseyin Kaya	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/775	Sürüyor
89 Müzeyyen Akıncı	Bursa İdare Mah.		Sürüyor
90 Barış Derse	Zonguldak İdare Mah.		Sürüyor
91 Serkan Koçer	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/1349	Sürüyor
92 şuayip Alp	Ordu İdare Mah.	2001/584	Sürüyor
93 Hakkı Demir	Ankara 1. İdare Mah.	2001/1470	Sürüyor
94 H.Erhan Bilgiç	Ankara 2. İdare Mah.	2001/1599	Sürüyor
95 Medeni Alpkaya	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/1724	Sürüyor
96 M.Nesip Gültekin	Erzurum İdare Mah.	2001/1289	Sürüyor
97 Hakkı Uysal	Ankara 7. İdare Mah.	2001/1811	Sürüyor
98 Reyhan Türker	Danıştay		Sürüyor
99 Sümra Yalçın	Ankara 5. İdare Mah.	2001/1697	Sürüyor

Eğitim Sen 2000-2002

100 Sevtap Taş	Ankara 9. İdare Mah.	2001/1763	Sürüyor
101 Abdullah İbbaş	Bursa İdare Mah.		Sürüyor
102 Cahide Kayır	Ankara 3. İdare Mah.	2001/1699	Sürüyor
103 Kemal Cansever	Ankara 9. İdare Mah.	2002/16	Sürüyor
104 Ferdane Akpınar	Ankara 5. İdare Mah.	2001/1793	Sürüyor
105 Ferdane Akpınar	Ankara 1. İdare Mah.	2001/1789	Sürüyor
106 M. Sultan Koçak	Danıştay		Sürüyor
107 Kadriye Kuru	Ankara 5. İdare Mah.	2001/1788	Sürüyor
108 Gülsüm Yıldırım	Ankara 9. İdare Mah.	2001/1829	Sürüyor
109 Gülay Yüce	Ankara 2. İdare Mah.	2001/1800	Sürüyor
110 Sabri Çakar	Ankara 7. İdare Mah.	2002/10	Sürüyor
111 Gülüzar şimşek	Ankara 7. İdare Mah.	2001/1832	Sürüyor
112 İsmail Fırat	Ankara 7. İdare Mah.	2001/1833	Sürüyor
113 Tevfik Adıgüzel	Danıştay		Sürüyor
114 Hüsnü Erhan Bilgiç	Ankara 2. İdare Mah.	2001/1599	Sürüyor
115 Bircan Keni	Denizli İdare Mah.		Sürüyor
116 Mustafa Karabulut	Ankara 1. İdare Mah.	2001/1790	Sürüyor
117 Ayşe Koray	Manisa İdare Mah.	2001/1108	Sürüyor
118 Vildan Önder	Ankara 7. İdare Mah.	2001/1504	Sürüyor
119 Zehra Elibol	Ankara 8. İdare Mah.	2001/1572	Sürüyor
120 Gülay Yüce	Ankara 10. İdare Mah.	2001/1578	Sürüyor
121 Sadı Akdağ	Sakarya 1. İdare Mah.	2001/1596	Sürüyor
122 Eğitim Sen	Ankara 8. İdare Mah.	2001/1329	Sürüyor
123 Aydın Ayvalı	Eskişehir İdare Mah.	2001/230	Ret K.-Danıştay
124 Elif Koç	Ankara 7. İdare Mah.	2000/1243	Ret Kararı
125 Abdülkadir Çetin	Ankara 6. İdare Mah.	2001/1570	Sürüyor
126 Medine Salman	Ankara 5. İdare Mah.	2002/65	Sürüyor
127 Anton Stengl	Adana İdare Mah.		Sürüyor
128 Salih Fil	Ankara 2. İdare Mah.	2002/110	Sürüyor
129 Mehmet Levent	Zonguldak İdare Mah.		Sürüyor
130 Kemal şahin	Ankara 4. İdare Mah.	2002/89	Sürüyor

Bazı yargı kararları

T.C.
ANKARA
1 NOLU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ

GEREKCELİ KARAR

Mh. Esas No : 2001/89
Karar No : 2001/157
Sav. Esas No : 2001/124
BAŞKAN : MEHMET ORHAN KARADENİZ
ÜYE : SÜREYYA GÖNÜL
ÜYE : İSMAİL TIRYAKI
C.SAVCISI : HAKAN KIZILARSLAN
KATİP : HÜLYA KURNAZ
DAVACI : K. H .

SANIKLAR :

ALAADDİN DİNÇER
KEMAL ÜNAL
MUSTAFA TURAN
ÖMER BUZLUDAĞ
MURAT YAMAN
NAZIM ALKAYA
ADNAN GÖLPINAR
EMİRALİ ŞİMŞEK
ELİF AKGÜL
AYŞE AVCI

VEKİLLERİ : Av.Fevzi GÜMÜŞ-Av.Akay SAYILIR, Av. Metin AYHAN
SUÇ : Halkı sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek
kin ve düşmanlığa tahrik etmek.

SUÇ TARİHİ : 01.03.2001

KARAR TARİHİ: 09.10.2001

Yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar hakkında Ankara DGM.C.Başsavcılığının 29.05.2001 tarih ve 2001/124 esas sayılı iddianamesiyle Mahkememize açılan kamu davasının yapılan açık yargılaması sonunda,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

İDDİA: Ankara DGM. C.Başsavcılığının 29.05.2001 tarih ve 2001/124 esas sayılı iddianamesinde sanıkların Eğitim Sen Yönetim Kurulu üyesi oldukları, Eğitim Sen 2001 duvar takvimi bastırarak yayınladıkları takvimin her ay için bir sayfa olmak üye-

re 12 sayfa olarak basıldığı, her sayfasının sol tarafında ilgili ay içerisinde meydana gelen olayların kronolojik sıralamasının yapıldığı, bu kronolojik sıralamalar arasında 8 Ocak 1996 da gazeteci Metin Tüker'in öldürülmesi, 11 ocak 1995 de gazeteci Onat Kutlar'ın öldürülmesi, 3 ocak Türk İş'in işe gitmeme eylemi, 21 Mart Nevroz bayramı, 1-14 Mart 1920 İstanbul İlkokul Öğretmenleri grevi, 12 Mart 1971 Askeri darbesi-Gazi Mahallesi katliamı, 5 Nisan 1994 Emekçilere saldırı anlamında ihtilal paketi, 1 Mayıs Emekçilerin Birlik ve Dayanışma Günü, 15-16 1970 Disk önderliğinde büyük işçi eylemi ve direnişi, 3 Temmuz 1980 Çorum Katliamı, 2 Temmuz 1993 Sivas Katliamı, 6-8 Ağustos 1945 Hiroşima ve Nagasaki,'ye atom bombası atılması, 27 Eylül 1976 DGM'ye hayır mitingi, 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi, 9 Eylül 1984 Yılmaz Güney'in ölümü, 4 Eylül 1990 Duran Dursun'un öldürülmesi, 20 Eylül 1992 Musa Anter'in öldürülmesi, 3 Ekim 1979 Töb-Der'in bir günlük boykot ve yasa eylemi, 24 Aralık 1978 Kahramanmaraş Katliamı, 24 Aralık 1979 Kahramanmaraş olaylarının boykotu, Töb-Der'in bir günlük iş bırakması gibi pek çoğu sendikal faaliyetleri dahi ilgilendirmeyen ancak sol görüşü yansıtan veya çağrıştıran ölüm yıldönümlerine yer verildiği halde milli ve dini bayram günlerinin bu takvimde yer almadığını, sanıkların bu eylemleriyle halkı mezhep ve siyasi görüş farklılığı yansıtarak, açıkça kin ve düşmanlığa tahrik etmek suçunu işlediklerini belirterek sanıkların TCK'nın 312/2. maddesi gereğince cezalandırılmasını,

Esas hakkındaki mütalaasında ise, TCK'nın 312/2. maddesinde belirtilen halkı sınıf, ırk, din ve mezhep ve bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik etmek suçunun unsurlarının oluşmadığı, elde edilen delillerin bu suçu kanıtlamaya yetmediğini belirterek beraatlerine karar verilmesini talep etmiştir.

SAVUNMA:

Sanıklar, yayınladıkları takvimde belirttikleri ve iddianamede suç konusu edilen maddi vakalarda herhangi bir suç unsuru bulunmadığını, Türk Toplumunda iz bırakan gerçek olayları takvimde yayınladıklarını, dava konusu edilen takvimde herhangi bir suç unsuru bulunmadığını belirterek beraatlerine karar verilmesini savunmuşlardır.

DELİLLER:

Dava konusu edilen ve Eğitim Sen tarafından bastırılan takvimlerin muhtelif tarihli nüshaları, Eğitim Sen Başkan ve Yönetim Kurulu üyelerini gösteren valilik yazıları, olay ve arama tutanakları, nüfus ve sabıka kayıtları ile dosyada mevcut diğer belgeler.

DELİLLERİN TARTIŞMASI, TAKDİRİ VE GEREKÇE:

Sanıklar hakkında açılan kamu davası TCK'nın 312/2. maddesinden kaynaklanan halkı sınıf, ırk, din ve mezhep ve bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik etmek suçuna ilişkindir. İddia makamı sanıkların bağlı bulunduğu Eğitim Sen'in yayınladığı takvimlerde iddianamede belirtilen olayların yıldönümlerinin belirtildiği, bu takvim yapraklarında sadece sol görüşü yansıtan ve çağrıştıran olay veya yıldönümlerine yer verildiği halde milli ve dini bayram günlerinin yer almadığı bu nedenle sanıkların toplum içinde halkı sınıf ırk ve bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik ettiğini iddia etmiştir.

Sanıkların ise, iddianamede belirtilen takvimi yayınladıklarını ve iddianamede be-

lirtilen maddi vakaların takvim yapraklarında yer aldığını fakat toplumda iz bırakan olayları yayınladıklarını, bu olayın gerçekte vuku bulduğunu gerçek dışı bir yazı yazmadıklarını müsnet suçun unsurlarının oluşmadığını savunmuşlardır.

Dava konusu edilen takvim yapraklarında iddianamede belirtilen önemli gülerin yayımlandığı gibi iddianamede belirtilmeyen Muammer Aksoy'un öldürülmesi, İlk Kız Rüştüyesi'nin açılması, grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı mitingi, gazeteci Çetin Emeç'in öldürülmesi, İlk-San'ın kuruluşu gibi günlerin yayımlandığı tesbit edilmiştir.

Mevcut delillerden anlaşıldığı gibi dava konusu edilen takvim yapraklarında yayınlanan olaylarla ilgili günler gerçek dışı olmayıp kamuoyunda yankı uyandıran gerçek olaylardır. Sanıklar takvim yapraklarında bu olayları yayınlamakla halkı sınıf, ırk ve bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik etmemişlerdir. Toplumda meydana gelen gerçek olayları dile getirmişlerdir. Sanıklara isnat olunan müsnet suçun maddi ve manevi unsurları oluşmamıştır. Hal böyle olunca sanıkların beraetlerine karar verilmelidir.

Mahkememizin inancı budur, anlatılan şekilde hüküm kurulmalıdır.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Sanıklara isnat edilen suçun unsurları oluşmadığından ayrı ayrı BERAETLERİNE, Emanetin 2001/102 em sırasında kayıtlı eşyaların yasal sahiplerine iadesine.

İsteğe uygun, Yargıtay yolu açık olmak üzere, oybirliği ile verilen karar, sanıkların gıyabında, sanıklar vekillerinin yüzlerine karşı, DGM. C.Savcısı Hakan Kızıllarslan'ın huzurunda açıkça okunup usulen anlatıldı.

Mahkememizden verilen işbu hüküm sanık vekillerinin yüzüne karşı olup; temyiz edilmeksizin 16.10.2001 tarihinde kesinleştiği Şerh ve tasdik olunur. 17.10.2001

T.C.
ANKARA
6.İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO:2001/21

KARAR NO:2001/1337

DAVACI : Hasan İnce
VEKİLİ : Av. Akay Sayılır, Av. Fevzi Gümüş
Konur Sok. No:35/4 Kızılay/ANKARA
DAVALI : Milli Eğitim Bakanlığı – ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Hatay ili, İskenderun ilçesi İbn-i Sina Lisesi Biyoloji öğretmeni olarak görev yapan davacının, Türk Cumhuriyetleri ve Türk Topluluklarında açılan öğretim kurumlarının 2000-2001 öğretim yılı öğretmen ihtiyacını karşılamak için açılan sınavda başarılı olmasına rağmen yurtdışında görevlendirilmemesine ilişkin 4.10.2000 gün B.08.0.YEG.0.18.04.01-7332 sayılı işlemin iptali istenmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacı hakkında yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda, yurtdışında görev verilemeyeceğinin anlaşıldığı, hizmetin daha iyi yürütülmesini sağlamak amacıyla tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu, davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 6.İdare Mahkemesince, işin gereği görüşüldü;

Öte yandan, Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nin 8. maddesinin 2. fıkrasında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik dereceli birim ve kısımları ile yurtdışı teşkilatında çalıştırılacak personel hakkında, Emniyet Genel Müdürlüğü ile mahalli mülki idare amirliğince yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Türk Cumhuriyetleri ile Türk Topluluklarında açılan eğitim-öğretim kurumlarındaki öğretmen ihtiyacını karşılamak amacıyla 1.12.1999 günlü davalı idare işleмиyle, mesleki yeterlik ve temsil yeteneği mülakat sınavı açılmasına karar verildiği, 2000-2001 eğitim-öğretim yılı için (3) öğretmenin yurtdışında görevlendirileceği Biyoloji branşından başvuruda bulunan davacının, yazılı ve mülakat sınavlarında 3. sırada başarılı olduğu, hakkında yaptırılan arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması sonucunda, davacının kürtçü ve aşırı sol unsurların etkinliğinde bulunan Eğitim Sen İskenderun Şubesi üyesi olduğu yolunda elde edilen bilgilere dayalı olarak Bakanlık Değerlendirme Komisyonu'nun 21.8.2000 günlü işleмиyle yurtdışında görev alamayacağına karar verdiği, anılan Komisyon Raporu doğrultusunda davacının yurtdışında görevlendirilemeyeceğine ilişkin dava konusu işlemin davacıya tebliğ üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıya alınan düzenlemelerde, yurtdışında kamu personeli görevlendirilmesinde, Türk kültürünün dış ülkelerde tanıtılması, korunması ve yayılması, dolayısıyla, ül-

kenin yurtdışında temsilinin de amaçlandığı göz önüne alındığında, yurtdışında görevlendirilecek öğretmenlerin, mesleki açıdan yeterliğinin yanı sıra, bu amaca uygun nitelikleri taşımaları gerektiği açıktır. Nitekim, 2000/11 sayılı genelgenin A Bölümünde de, bu hususa ilişkin belirlemeler yapılmış, en az 5 yıl kesintisiz mesleki tecrübe sahibi ve yükseköğretim mezunu olması, kınama cezasından daha ağır disiplin cezasının bulunmaması, yöneticilik görevinden alınmayı gerektiren bir soruşturma geçirmemiş olması gibi nitelikler aranmıştır.

Öte yandan, aynı Bölümün 5. bendinde, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucuna göre yurtdışında görev almasına mani halin bulunmaması gerektiği hususu aranan şartlar arasında yer almakla birlikte, yukarıya alınan Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliğine göre de, yurtdışına gönderilen kamu görevlisi hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacağı açıktır.

Yeterlik sınavında başarılı olan ve diğer şartları da taşıyan davacının yurtdışı göreve gönderilmesi işleminin dayanağı, hakkında yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucu elde edilen bilgiler olduğuna göre, araştırma sonucu elde edilen bilgilerin, yurtdışı görevine engel olup olmadığının tespiti gerekmektedir.

Davacı hakkında yapılan araştırmada, Eğitim Sen İskenderun Şubesi üyesi olduğ u, anılan sendikanın da, aşırı sol ve kürtçü akımların etkisinde bulunduğu yönündeki istihbari nitelikte bilginin elde edildiği, Mahkememizin 20.2.2001 günlü ve 28.3.2001 günlü ara kararıyla getirilen bilgi ve belgelerden de, sendikal faaliyetleriyle ilgili olarak davacı hakkında herhangi bir soruşturma yapılmadığı, anılan sendikanın İskenderun Şubesi hakkında da, tamamı 2911 sayılı yasaya muhalefet suçlamasıyla (4) ayrı yasal işlem yapıldığı, birinin "beraat" ile sonuçlandığı, diğerlerinin ise Hazırlık soruşturması ve yargılama safhalarında bulunduğu anlaşılmaktadır.

657 sayılı Yasa'nın 22. maddesinin 4275 sayılı yasayla yeniden düzenlenen şeklinde, devlet memurlarının sendika kurabileceği ve bu sendikalara üye olabileceği öngörüldüğüne göre, kamu görevlilerinin sendika kurmaları, üye olmaları veya sendikal faaliyette bulunmaları nedeniyle idari ve disiplin yönünden kusurlandırılmayacağı, ancak faaliyetin, kamu hizmetini olumsuz yönde etkileyen, kamu göreviyle bağdaşmayan veya yasadışı olan faaliyetleriyle fiili olarak soruşturulabileceği açıktır.

Buna göre, gerek davacının, gerekse davacının üye olduğ u sendika şubesinin faaliyetleriyle ilgili herhangi bir yargı kararı veya soruşturma bulunmadığı göz önüne alındığında, istihbari nitelikteki bilgilere dayalı olarak davacının etnik ve siyasi eğiliminin tespiti suretiyle yurtdışı görevi alamayacağına karar verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin İPTALİNE, aşağıda dökümü yapılan 30.410.000. lira yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine Göre belirlenen 54.000.000. lira avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, ar-tan posta giderinin istemi halinde davacıya iadesine, 31.10.2001 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

BAŞKAN
ASUMAN YET

ÜYE
YALÇIN EKMEKÇİ

ÜYE
AYŞE ÇİÇEK

İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA,

..... (1)

DAVACI : .....

DAVALI : .....Valiliği/.....Kaymakamlığı(2)

DAVA KONUSU : 01.12.2000 günü göreve gelmediğim gerekçesiyle . . . . . sayılı Yasa'nın . . . . . maddesine dayanılarak . . . . . cezasıyla cezalandırılmama ilişkin işlemin iptali ve bu işlemde kaynaklanan maddi zararlarımın yasal faiziyle birlikte giderilmesine karar verilmesi istemidir.

BİLDİRİM GÜNÜ : ...../...../2000

OLAYLAR : 1. Eğitim, Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikası (EĞİTİM SEN) üyesiyim. EĞİTİM SEN, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu(KESK)'na bağlı bir sendikadır.

2. Kamu emekçilerinin toplumsal ve ekonomik durumlarını iyileştirmek amacıyla üyesi bulunduğum sendikamızın da aralarında yer aldığı kamu emekçileri sendikalarından oluşan üst kuruluş (KESK), kamu çalışanlarına 01.12.2000 günü bir gün süre ile üretimden gelen güçlerini kullanma çağrısı yapmayı kararlaştırdı. Üyesi bulunduğum EĞİTİM SEN, KESK'in bu kararının desteklenmesini uygun buldu.

3. EĞİTİM SEN, Genel Merkez düzeyindeki yetkili organınca (Merkez Yönetim Kurulu'nca) alınan KESK'in çağrısını destekleme kararına dayanarak kamuoyu ve basın aracılığıyla tüm üyelerinden üretimden gelen güçlerini kullanmalarını, bu amaçla 01.12.2000 günü iş bırakma eylemine katılmalarını istedi.

4. EĞİTİM SEN üyesi olmam bana, örgütsel bir sorumluluk yükliyordu. Bu sorumluluğum gereği olarak 01.12.2000 günü göreve gelmedim.

5. Disiplin amiri olarak.....(3), katıldığım bu eylem dolayısıyla hak kıymda her hangi bir soruşturma açmadan doğrudan savunmamı alarak dava konusu disiplin işlemini kurdu. (4)

İptal ve tam yargı davası açılması zorunluluğu bu nedenle doğdu.

İSTEM VE HUKUKSAL DAYANAKLARIM: Dava konusu işlem; biçim ve esas yönünden hukuka aykırıdır(5). Şöyle ki;

A) Biçim Yönünden: (6) Soruşturma yapmadan disiplin cezası verilemez. Nitekim, Danıştay 10.Dairesi'nin 1987/2100 esas ve 1989/2239 sayılı kararı da "Davacının, hakkında her hangi bir disiplin soruşturması açılmaksızın, doğrudan disiplin amirince savunması alınarak aylık kesimi cezasıyla cezalandırılmasında isabet bulunmadığı" yolundadır. Dava konusu işlem, hakkımda her hangi bir disiplin soruşturması açılmadan, doğrudan savunmam alınarak kurulmuştur. Bu durum, işlemin biçim açısından iptalini gerektirir.

B) Esas Yönünden: 1. Anayasa (mad.53/3), kamu görevlilerine sendika kurma hakkı tanımıştır. Bu hakkın sendikal çalışmalara, sendikal eylemlere katılma hakkını

da içerdiği tartışma götürmez: Sendikalar, üyelerini, amaçları doğrultusunda yönlendirme olanağından yoksun bırakılırsa kurulmuş bulunmalarının herhangi bir anlamı olamaz. Üyeleri üzerinde etkili olamayan, onları, tüzüğündeki amaçların gerçekleştirilmesini kolaylaştırıcı etkinlik ve eylemlere yöneltemeyen örgütler, işlevsiz kalmak durumundadırlar. Anayasa'nın, hiçbir işlevi olmayan sendikaları öngördüğü savunulamayacağına göre; üyesi bulunduğum EĞİTİM SEN ile onun üyelerinin "sendikal haklar"dan yararlanmasında Anayasa'ya ve hukuka aykırı bir yönün bulunmadığı açıktır. 05.08.1999 gün ve B.02.0.PPG.0.12-320-11752 sayılı (1999/44 numaralı) Başbakanlık genelgesinde de vurgulandığı üzere;

a) "Demokratik ve sosyal hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birini örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır. Temel insan haklarından biri olan örgütlenme özgürlüğünün, ayrımsız bir biçimde tanınması çalışanlarımızın vazgeçilmez hakkıdır."

"Esasen; Ülkemizin de taraf olduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası metinler ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun onayladığımız 87, 98 ve 151 sayılı Sözleşmelerinde memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurmaları, bu sendikalar ile üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda etkinliklerde bulunabilmeleri kabul edilmiştir."

b) Kamu çalışanlarının sendika ve üst kuruluşlar oluşturabilmelerinin ve bunlara üye olabilmelerinin anayasal ve hukuksal dayanakları vardır. Bu dayanaklar arasında, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası metinler ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun onayladığımız 87, 98 ve 151 sayılı Sözleşmeleri dışında, Anayasa'nın 90. maddesinin son fıkrası, kamu görevlilerine sendika ve üst kuruluşlarında örgütlenme hakkı tanıyan ve bu amaçla Anayasa'nın 53. maddesine bir fıkra eklenmesini öngören 4121 sayılı Yasa, 657 sayılı Yasa'nın 22. maddesini yeniden düzenleyerek Devlet memurlarının Anayasa'da ve özel yasalarda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar oluşturabilmelerini ve bunlara üye olabilmelerini sağlayan 4275 sayılı Yasa da yer almaktadır.

c) Kamu görevlilerinin sendika ve konfederasyonlar şeklinde örgütlenmelerine engel olunmaması, bu örgütlerin etkinliklerine genel kolluk yetkisi kullanılarak "...müdahale edilmemesi", sendikal çalışmalarını nedeniyle sendika yöneticilerine ve üyelerine disiplin cezası uygulanmaması... gerekir.

Devlet yetkilileri tarafından tanınan ve kullanılması özendirilen haklarla özgürlüklerden yararlanılmasının yönetsel yaptırımlara neden olması, devletin yurttaşlarına tuzak kurması anlamına gelir. Oysa, devletin yurttaşlarını tuzağa düşürme olarak nitelenebilecek eylem ya da uygulamalara başvurma hakkı yoktur.

Anayasa'ya ve hukuka aykırı olmayan eylemler ise cezalandırma gerekçesi olarak kullanılamaz. Bu nedenle dava konusu işlem iptal edilmelidir.

2. Bir an için Anayasa'nın tanıdığı sendikal hakların yasal düzenleme yapılmadan kullanılmayacağını varsaysak bile, bu, bir gün iş bırakma eylemine katıldığım gerek-

çesiyle cezalandırılmamın haklı görülmesine yetmez. Çünkü, kamu işvereni olan siyasal iktidarın anayasal yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla ve barışçı yöntemlerle zorlanması, tam anlamıyla "meşru" bir eylemdir. "Meşru eylem"ler, cezalandırılma nedeni olamaz.

3. Kaldı ki, yasal düzenleme yapılmadan uluslararası sözleşmelerden ve Anayasa'dan doğan "sendikal haklar"ın kullanılamayacağı yolundaki görüşün doğru olmadığı, yetkili yargı organlarının kesinleşmiş kararlarıyla kanıtlanmıştır: Kamu görevlileri Anayasa'da açıkça tanınmadığı, iç hukukta özel olarak düzenlenmediği halde sendikalarını kurmuşlar, kimi sendikal haklarını kullanmışlar, bu nedenle yargılanıp aklanmışlardır. (Danıştay Onuncu Dairesi'nin 10.11.1992 gün ve E:1991/1262, K:1992/3911 sayılı Kararı. 1993 tarihli 87 sayılı Danıştay Dergisi, sayfa:529)

4. Bu dava dolayısıyla –belki- tartışılması gereken sorun, bir gün süreyle iş bırakmanın "sendikal haklar" arasında sayılıp sayılamayacağıdır. İş bırakma eylemleri tüm dünyada sendikalar tarafından gerçekleştirilmektedir. Öte yandan sendikaların amaçları arasında üyelerinin toplumsal konumları ile ekonomik durumlarını iyileştirmek de vardır. Bu amacı gerçekleştirmeye yönelik her tür barışçı eylem, "sendikal haklar"ın sınırları içinde kalır. Üyelerinin toplumsal ve ekonomik durumlarını iyileştirme amacını gerçekleştirmede araç olarak kullanılacak barışçı eylemlere başvurmaları engellenen sendikaların varlığı sona erdirilmiş demektir. Bir gün süreyle iş bırakma'nın amacı, "işvereni, eğitim emekçilerinin toplumsal ve ekonomik konumlarını iyileştirmek, eğitimin niteliğini yükseltmek için etkili girişimlerde bulunmaya zorlamak"tır. Öyle ise, "iş bırakma"nın "sendikal haklar" arasında bulunduğundan kuşku duyulamaz. Demek oluyor ki, dava konusu işlemin gerekçesini oluşturan eylem, "sendika hakkı" kapsamında. Bir hakkın kullanılmasının cezalandırma gerekçesi olmayacağı, tartışmayı gerektirmeyecek açıklıktadır.

5. Dava konusu işlem, özürsüz olarak bir gün göreve gelmediğim gerekçesiyle kurulmuştur. Oysa, bir sendika üyesinin, kendisini sendikasının kararlarına uymak zorunda hissetmesi, son derece haklı bir özürdür. Üyesi olduğu örgütün kararlarını tanımayan bireylerden oluşan bir kuruluş tümüyle etkisizleşme gibi son derece olumsuz bir konuma düşmekten kurtulamaz. Davalı yönetim, belli ki, sendikamı böyle bir konuma itmek istemektedir. Davalının bu konudaki yaklaşımı; demokratik örgütlerin zayıflatılması, giderek örgütsüz toplum yaratılması sonucunu doğurur. Örgütsüz toplumu amaçlayan hiç bir işlem ya da eylem, "kamu yararı"na değildir.

6. Üyesi olduğum EĞİTİM SEN; eğitim, bilim ve kültür emekçilerinin saygınlığında görülen ve bir türlü durdurulamayan "aşınma"nın önünü kesmek istemektedir. Eğitim, bilim ve kültür iş kollarında çalışanların "sefalet ücreti" ile yetinmek zorunda bırakılmalarına başkaldırmaktadır. Böylesine onurlu ve hiç kuşku yok ki demokratik nitelikli başkaldırıcıyı desteklemek, haklılığı tartışılmaması gereken bir eylemdir. Haklılığı bu denli açık bir eylemi cezalandırma nedeni saymak, büyük bir haksızlıktır.

7. Davalı yönetim; beni cezalandırmakla, üyesi olduğum sendikanın kararlarına uymamı caydırmak, üyelikten doğan yükümlülüklerimi yerine getirmemi engellemek istediğini göstermiştir. Bu durum, davalının, sendikamın varlığına yönelik eylemlerde bulunduğu, sendika hakkını tanımadığı anlamına gelir. Üyesi olduğum EĞİTİM SEN'in kapatılması için dava açabilecek derecede örgütlenmeye karşı olan yönetim bi-

rimlerinin anlayışları paralelindeki bu uygulama; Anayasa'nın 90.maddesi uyarınca yasa hükmünde olan, Anayasa'ya aykırılıkları ileri sürülemediği için iç hukuktaki düzenlemelerin önünde gelmesi gereken, Türkiye'nin yanları arasında yer aldığı uluslararası bildirme ve sözleşmelerin tanınmadığını kanıtlamaktadır. Bu bildirme ve sözleşmelerden kimilerinin genel olarak örgütlenme, özel olarak da sendika kurma, toplu sözleşme yapma hakkını ilgilendiren hükümlerinin bir bölümü şöyle özetlenebilir:

a) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 23/4.maddesi "Herkesin, çıkarlarının korunması için sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı"nın bulunduğunu vurgulamaktadır. Bakanlar Kurulu, 27.5.1949 gün ve 7217 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararıyla bu Bildirme'ye katılmıştır.

b)10.03.1954 gün ve 6366 sayılı Yasa ile onaylanması uygun bulunan "İnsan Haklarını ve Ana Özgürlükleri Korumaya İlişkin Sözleşme"nin 11.maddesi, herkesin "... başkalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve kendi çıkarlarını korumak üzere sendikalara girmek hakkı içinde olmak üzere dernek kurmak hakkını ..." tanımaktadır.

c) 25.11.1992 gün ve 3845 sayılı Yasa ile onaylanması uygun bulunan 93/3967 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan 87 sayılı ILO Sözleşmesi (madde 2), "çalışanlar ve işverenler, herhangi bir ayırım yapılmaksızın, önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak ve yalnız bu kuruluşların tüzüklerine uymak koşuluyla bunlara üye olmak hakkına sahiptirler." hükmüne yer vermektedir.

d) 25.11.1992 gün ve 3848 sayılı Yasa ile onanması uygun bulunan ve 93/3867 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla onan 151 sayılı ILO Sözleşmesi'ne göre; "Kamu görevlileri, çalıştırılmaları konusunda sendikalaşma özgürlüğüne hanel getirecek her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır." (mad.4/1), "Kamu görevlileri örgütleri, kamu makamlarından tamamen bağımsız olacaklardır." (mad.5/1), "Kamu görevlileri, kamu makamlarından tamamen bağımsız olacaklardır." (mad.5/1), "Kamu görevlileri örgütleri kuruluş, işleyiş veya yönetimlerinde kamu makamlarının her türlü müdahalesine karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır." (mad.5/2) ve "çalışma koşullarının belirlenmesiyle ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü ulusal koşullara uygun olarak taraflar arasında görüşme yoluyla veya ilgili tarafların güvenini sağlayacak şekilde kurulan arabuluculuk, uzlaştırma veya tahkim gibi bağımsız ve tarafsız mekanizmalardan yararlanılarak araştırılacaktır."(mad.8)

e) 16.06.1989 gün ve 3581 sayılı Yasa ile onaylanan Avrupa Sosyal Şartı'nın "I. Bölüm"ündeki (5) numaralı paragraf, tüm çalışanlara toplumsal ve ekonomik çıkarlarını korumak amacıyla ulusal ve uluslararası kuruluşlar düzeyinde örgütlenme özgürlüğü vermekte, (6) numaralı paragraf ise tüm çalışanlar ve çalıştıranlara toplu pazarlık hakkı tanımaktadır.

8. Suç olan, özürsüz olarak ya da yetkili kurumlarca kabul edilebilecek nitelikte olmayan bir "özür"e dayanılarak göreve gelmemektir. Kamu çalışanlarının ücretlerindeki yetersizlik gözler önündedir. Buna karşın yaşam pahalılığının gerektirdiği ücret artışlarından sürekli ve kararlı biçimde kaçınılmaktadır. Eğitim emekçilerinin gelirlerindeki reel düşüş, gözden kaçırılmayacak kadar açıktır. Sözgelimi, lojman tazminatı ile aile yardımı da içinde olmak üzere, tek çocuklu, 1. derecenin 4. kademesindeki bir öğretmenin aylık geliriyle alabildiği Amerikan Doları; Ocak 1993'te 570 iken, Aralık

1995'te 295'e düşmüştür. Haftada 40 saat ek ders görevi yapan bir öğretmenin aylık ders ücreti geliri; Ocak 1993'te 368, Aralık 1995'te 210 Amerikan doları almaya yetmektedir. Gelirinin satın alma gücü sürekli biçimde düşürülen bir öğretmenin eğitimin niteliğinde iyileştirme sağlaması beklenemez. Öte yandan eğitimin niteliği, bütçeden bu amaçla ayrılan paydan doğrudan doğruya etkilenir. Genel bütçeden eğitime ayrılan dilim, sürekli biçimde küçülmektedir. Konsolide bütçeden Milli Eğitim Bakanlığı'na ayrılan pay, 1992'de %14,56 iken bu oran 2000 yılında %7,13'e düşmüştür. Zamanında yapılmayan ücret artışları, sürekli biçimde ertelenmektedir. Ertelemeli artışın, enflasyondan kaynaklanan kayıpların üçte birini bile karşılayamayacağı anlaşılmaktadır. Yetkili ağzların açıklamaları, tüketici fiyatları endekslerinde oluşan artışın 2000 yılında yüzde % 40-50'ler dolaylarında olacağını, tasarlanan ücret artışlarının ise %20'leri geçmeyeceğini göstermektedir. Temmuz 2001'e değin paranın değerinin "sıfır"a ne kadar yaklaşacağı belirsizdir. Belli ki, yaşam pahalılığı ne kadar artarsa artsın, başta IMF olmak üzere, vazgeçilmezlikleri, dokunulmazlıkları sürekli olacağı benzeyen "istikrar programları", hep özür olarak ileri sürülen "bütçe olanakları", "ekonominin dengeleri" kamu çalışanlarının gelirlerinde artış sağlanmasına izin vermeyecektir. "Açlık" kadar geçerli bir özür olamaz, ücret politikalarının kamu görevlilerini açlık sınırına itmeleri karşısında direnme hakkının kullanılması "özür" sayılmayacaksa neyin özür sayılacağını anlamak olanaksızdır.

9.Yaşam, var olma kavgasının doğal ve kaçınılmaz sonucu olarak tek gün görev yapmayışımın "özür"süz göreve gelmemek biçiminde nitelendirilmesi; yasa ve hukukla çeliştiği kadar, yaşamın gerçekleriyle de çelişmektedir.

10.Yukarıdaki açıklamalar, dava konusu işlemin hukuka açıkça aykırı olduğunu göstermektedir. Yönetimin hukuka aykırı işlemlerinden kaynaklanan zararları karşılaması; yönetim hukuku ilkelerinden, Anayasa'dan ve İdari Yargılama Usulü Yasası'ndan kaynaklanan bir zorunluluktur. Bu zorunluluk, dava konusu işlemde kaynaklanan zararlarımın doğduğu günden başlayarak işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesini gerektirir.

YASAL DAYANAKLAR: Anayasa; 657, 4357, 1702 ve 2577 sayılı Yasalar, Borçlar Yasası; Türkiye'nin taraf olduğu ve konumuzu ilgilendiren uluslar arası bildirme ve sözleşmeler, ilgili kaynaklar...

KANITLAR: Dava konusu işlem, "tebellüğ belgesi", ekli idari yargı kararları, bu dilekçeye ekli öteki belgeler, her tür kanıt...

İSTEMİN SONUCU: Gerek yukarıda açıklanan, gerekse Yüce Mahkemenizce doğrudan göz önünde bulundurulacak nedenlerle;

Dava konusu disiplin işleminin iptaline,

2) Dava konusu işlemde kaynaklanan zararlarımın doğduğu günden başlayarak işletilecek yasal faiziyle birlikte tarafıma ödenmesine,

3) Yargılama giderlerinin davalıya yüklenmesine,

karar verilmesini saygılarımla dilerim. ..../...../2000

Davacı

.....

EKLERİ:

1. İptali istenen disiplin işlemleri ve "tebellüğ belgesi".
2. Ankara 7.İdare Mahkemesi'nin 21.12.1995 gün ve E:1995/526, K:1995/1762 sayılı kararının fotokopisi.
3. Danıştay Beşinci Dairesi'nin 21.12.1995 gün ve E:1995/3080, K:1995/4279 sayılı kararının fotokopisi.

- (1) Davanın açıldığı idare mahkemesinin bulunduğu ilin adı yazılacaktır.
- (2) "Davalı"nın karşısına yerine cezayı veren valilik ise ilgili ilin adı da belirtilerek ..... valiliği, kaymakamlık ise ilgili ilçenin adı da belirtilerek ..... kaymakamlığı yazılacaktır.
- (3) Cezayı veren disiplin amirinin unvanı yazılacaktır. Okul müdürü, ilçe milli eğitim müdürü, il milli eğitim müdürü, kaymakam, vali... gibi.
- (4) Bu madde, savunma alınmadan, salt "ifade"yle yetinilerek disiplin cezası verilmiş olması durumlarına özgüdür.
- (5) Biçim yönünden hukuka aykırılık görülmezse, bu tümcedeki "biçim ve esas yönünden" sözcükleri çıkarılacaktır.
- (6) "Biçim yönünden" yasa ve hukuka aykırılık ya da aykırılıklar görülmediği için "A) Biçim yönünden:" diye bir başlık açılmamışsa, "B) Esas yönünden:" başlığı da açılmayacaktır.

ÖRNEK İFADE - SAVUNMA

Şehirlerarası karayollarında toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyerek karayolunu dört saat süre ile trafiğe kapattığım, sendikal etkinlikler nedeniyle izinsiz olarak il dışına çıktığım gerekçesiyle hakkımda açılan soruşturma dolayısıyla verdiğim ifade/yaptığım savunma⁽¹⁾ aşağıdadır:⁽²⁾

A) Yöntem bakımından

1. Şehirlerarası karayollarında toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyerek karayolunu dört saat süre ile trafiğe kapatmak, disiplin suçu değil, yargısal (adli) bir suçtur. 657 sayılı Yasa kapsamındaki kamu görevlilerinin görevleri nedeniyle işledikleri yargısal suçlardan dolayı yargılanmaları, 4483 sayılı Yasa ile belirlenen yöntemlere uygun biçimde yapılır. Memurların görevleri ile ilişkisi bulunmayan suçların soruşturulması ise, genel hükümlere göre yürütülür. Üstüme atılan suçun görevimle ilgisinin bulunmadığı açıktır. Bu nedenle, hakkımdaki soruşturmanın 4483 sayılı Yasa'ya göre yürütülmesi, hem Anayasa'ya, hem de 657 ve 4483 sayılı yasalara açık bir aykırılık oluşturmaktadır.

2. Karayollarında toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemek, bir disiplin suçu değildir. Çünkü disiplin suçunun oluşabilmesi için, Devlet memurları için yasaklanan bir eylemden sorumlu olmak, görevi yapmamak ya da aksatmak, uyulması gerekli kurallara uymamak gerekir. Oysa toplantı ve gösteri yürüyüşü, anayasal bir haktır. Salt kamu çalışanlarının değil, herkesin hakkıdır. Barışçı amaçlarla yapılan, silahsız, saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşleri, hiçbir biçimde yasaklanamaz. Öte yandan, 2911 sayılı Yasa'nın yasakladığı yerlerde toplantı ve gösteri yürüyüşü yapıp yapılmadığı, karayolunun trafiğe kapatılıp kapatılmadığı; bir disiplin soruşturması ile değil, yargısal soruşturma ile saptanabilir. Bu nedenle de sorumlu tutulduğum eylem, disiplin soruşturması kapsamına alınabilecek bir eylem değildir.

3. 2911 sayılı Yasa'nın 22. maddesi ile yasaklanan, karayollarında toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin düzenlenmesidir. Bu yasağa aykırı davranmaktan sorumlu tutulmanın temel koşulu, karayollarında toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemiş ya da düzenleyenler arasında yer almış bulunmaktır. Ortada, suç oluşturduğu ileri sürülen eylemi düzenleyenlerden birisi olduğuma ilişkin herhangi bir belge yoktur. Böyle bir belge olmadan hakkımda soruşturma açılması, hukukun temel kurallarının hiçe sayılması anlamına gelir.

4. Aşağıda açıklandığı, buyurucu hukuk kurallarına dayanılarak kanıtlandığı gibi, sendikal etkinlikler nedeniyle izinsiz olarak il dışına çıkmak suç değildir. Suç oluşturmadığı baştan belli bir eylem nedeniyle hakkımda soruşturma açılması, hukuka ve yasa aykırıdır.

5. Bu soruşturmanın açılmasına yol açan ve suç olduğu ileri sürülen eylem; 12.7.2001 gün ve 24460 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, yayımlandığı günü izleyen 30. günün sonunda yürürlüğe girmesi öngörülen 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ile "sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri" arasına alınmıştır (m.19/d). Gerçekten, 4688 sayılı Yasa (m.19/d) uyarınca, sendikal etkinlik-

(1) İfade verildiğine ya da savunma yapıldığına göre) "ifade" ve "savunma" sözcüklerinden sadece biri kullanılacaktır.
(2) Suçlamanın türüne göre bu metne eklemeler yapılabileceği gibi, metinden kimi bölümler de çıkarılabilir.

lerin geliştirilmesine yönelik sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, sendikaların "yetki ve faaliyetleri"ndendir. Sendikal örgütlerin "yetki ve faaliyetleri" arasında sayılan etkinliklere üyelerinin katılmalarını yasaklamak, hukukun üstünlüğünün egemen olduğu demokratik toplumlarda başvurulmaması gereken bir uygulamadır. Demek oluyor ki, bir an için sorumlu tutulduğum eylemin suç olduğu varsayılsa bile, bu eylem, 4688 sayılı Yasa ile suç olmaktan çıkarılmıştır. İşlendikleri zaman suç oldukları halde sonradan yürürlüğe giren bir yasa ile suç olmaktan çıkarılan bir eylemin soruşturma ve cezalandırma gerekçesi olarak kullanılması, hukukun genel ilkelerine aykırıdır.

B) Esas bakımından

1. Kısa adı EĞİTİM SEN olan, Eğitim Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikasının üyesiyim. Sendikamız ve onun bağlı bulunduğu Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu KESK'in aldıkları karar uyarınca, 26 Mayıs 2001 günü Ankara'da grevsiz toplu sözleşmesiz sendika yasa tasarısına karşı çıkmak amacıyla yapacakları basın açıklaması için Ankara'ya gitmek üzere yola çıktık. Güvenlik güçleri bizi Ankara'ya sokmamak için saatlerce yolda bekletti. Basın açıklamasının yapılacağı alana gitmemizi (...) saat engelledi. Güneşin altında, sıcakta fenalık geçirenler oldu. Yine güvenlik güçlerince yola barikat kuruldu. Gün boyu bekletildik. Ancak saat 15.00 sıralarında yolu açtılar. Basın açıklamasının yapıldığı alana saat 16.00 sıralarında vardık. Basın açıklamasından sonra da olaysız bir şekilde dağıldık. Yolumuz sabahın erken saatlerinde kesilmeyip basın açıklamasının yapıldığı alana zamanında girebilseydik de yine olaysız bir şekilde dağılacaktık.

Kamu Çalışanları Yasa Tasarısı hakkındaki görüşlerimizi ve isteklerimizi kamuoyuna duyurmak, bu konuda kamuoyunu aydınlatmak için basın açıklaması yapılması gerekiyordu. Basın açıklaması yapmak izne tabi olmadığı gibi, bildirim şartına da tabi değildir. Basın açıklamasıyla, görüşlerimizi ve isteklerimizi kamu çalışanlarına ve kamuoyuna doğru bir şekilde duyurmak anayasal ve yasal hakkımız olduğu halde; basın açıklamasının zamanında yapılması engellenmeye çalışılmıştır.

Sendikamız Eğitim Sen 98 şubesi ve 120.000 üyesi bulunan bir kuruluştur. *Yasaların ve hukukun tanıdığı hak ve özgürlükleri kullanarak, yasa koyucuyu etkileme, kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi, desteğinin alınması amacıyla yönelik etkinlikler, demokratik bir toplumda en temel hak ve özgürlükler arasındadır.* Eylemimiz Anayasa ve yasa hükümlerine aykırı değildir. "Sendikal etkinlik" çerçevesindedir. Bu konuyla ilgili olarak Başbakanlığın 5.8.1999 günlü 1999/44 sayılı Genelgesi, sendikal hakların kullanılmasının engellenmemesi, bu tür etkinliklerde bulunanlar hakkında işlem yapılmaması buyruğunu içermektedir.

Gerek Anayasanın 34. maddesinin 1. fıkrasında, gerekse 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 3. maddesinin 1. fıkrasında *herkesin önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahip olduğu* vurgulanmaktadır. Yasa ve Anayasa ile tanınan hakların kullanılması suç değildir. Kaldı ki, toplantı ya da gösteri yürüyüşü düzenlemiş, düzenlenen herhangi bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmış değilim. İzin alınması gerekmeyen basın açıklamasına katılma hakkını kullanmamın önüne de engeller konulmuştur. O nedenle, basın açıklaması yapmak amacıyla düzenlenmiş bir toplantıya katılma hakkını bile, güvenlik güçlerinin yolumuzu açmasından, dolayısıyla basın açıklamasını izlememizde sakınca

bulunmadığına karar vermesinden sonra kullanabildim. Bu hakkı kullanırken Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 28/1. maddesine ve bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin 9,10,13 ve 14. maddelerine aykırı bir davranışım olmadı.

Yapılan basın açıklamasında açıklamayı yapanların ve izleyenlerin sorumlu tutulabilecekleri herhangi bir olay ya da olumsuzluk olmamıştır. Aksine, toplantının güvenliğini sağlamak, toplantıya dışarıdan gelebilecek müdahaleleri önlemekle görevli olanlar tarafından, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun "toplantı ve yürüyüşü engelleyenler" başlıklı 29'uncu maddesi çiğnenmiştir. Anılan madde, toplantı ve gösteri yürüyüşünü engelleyenlerin cezalandırılacağı hüküm altına almıştır.

Gerçekten, güvenlik güçlerinin basın açıklamasına katılmamı engellemeleri; Anayasa, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, kısa adı ILO olan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 87, 98 ve 151 sayılı sözleşmeleri ve Başbakanlığın 1999/44 sayılı genelgesi ile tanınan sendikal hak ve etkinliklerin engellenmesinden başka bir şey değildir.

Anayasa (m.53), Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, 657 sayılı Yasa (m.22), ayrıca 05.08.1999 gün ve B.02.0.PPG.0.12-320-11752 sayılı, 1999/44 numaralı Başbakanlık genelgesi; sen-dika kurma, sendikaya üye olma ve sendikal etkinliklere katılma hakkını tanımaktadır. Anayasa'da değişiklik öngören 4121 sayılı Yasa'nın 4. maddesi, *kamu görevlilerinin kanunla kendi aralarında kurmalarına cevaz verilecek olan ve Anayasa'nın 53. madde-sinin birinci ve ikinci fıkraları ile 54'üncü maddesine bağımlı olmayan sendikalarla bunla-rın üst kuruluşlarına hukuksal güvence sağlamıştır. Öte yandan; yöntemine göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar arasında yer aldıkları için Anayasa'nın 90. maddesi-nin son fıkrası uyarınca kanun hükmünde olan İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Avrupa Sözleşmesi, Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 Sayılı Sözleşme, Örgütlenme ve Toplu Pazarlık İlkele-rinin Uygulanmasına İlişkin 98 No'lu Sözleşme ve Kamu Hizmetinde Örgüt-lenme Hakkının Korunmasına ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 No'lu Sözleşme;* kamu çalışanlarına sendika kurma, kurulmuş sendikalara üye olma, bu sendikaların etkinliklerine katılma hakkı tanımaktadır. Sözgelimi; ILO Genel Konferansı'nın 9 Temmuz 1948'de kabul ettiği, Türkiye'nin de 25.11.1992 gün ve 3847 sayılı Yasa'yla onayladığı 87 sayılı sözleşmenin 2. maddesi, *çalışanlarla işverenlerin, herhangi bir ayırım gözetilmeksizin ve önceden izin almaksızın örgütlenme ve ancak ilgili örgütün kurallarına bağlı olmak üzere dilediği örgüte üye olma hakkını güvenceye bağlamıştır. ILO'nun 1978 yılında Cenevre'de toplanan 64'üncü Konfe-ransı'nda kabul edilen, Türkiye tarafından da 25.11.1992 gün ve 3848 sayılı Yasa ile onaylanan 151 sayılı sözleşmenin 4. maddesinde, kamu çalışanlarının, bir kamu çalışanları örgütüne üye olmaktan engelleyici çalışma ayrımcılığı eylemlerine karşı yeterli korumadan yararlanacakları, bu korumanın özellikle kamu çalışanlarını, bir kamu çalışanları örgütüne üye olmaktan engelleyici ya da üyelikten çekilmeye zorlayıcı çalışma koşullarına bağlamayı, bir kamu çalışanları örgütüne üye oldukları gerekçesiyle ya da böyle bir örgütün olağan etkinliklerine katılmalarından ötürü görevlerine son vermeyi ya da başka biçimde zarar görmelerini amaçlayan eylemlere karşı uygulanacağı hükme bağlanmaktadır. Aynı koruma, 8.8.1951 gün ve 5834 sayılı Yasa'yla ülkemizin de onayladığı 98 sayılı sözleşmenin 1. maddesi ile tüm çalışanlara, o arada kamu çalışanlarına da sağlanmıştır. 151 sayılı sözleşmenin 6/1. maddesinde ise, "yetkili kamu çalışanlarının örgütlerinin temsilcilerine, gerek çalışma sırasında, gerek-*

se çalışma süresi dışında görevlerini hızlı ve etkin biçimde yerine getirme olanağı ve re-cek uygun kolaylıklar sağlanır." denilmektedir. Türkiye'nin 10.3.1954 gün ve 6366 sayılı Yasa ile onayladığı *İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Avrupa Sözleşmesi*'nin 11/1. maddesinde de herkesin barışçı amaçlarla toplanma ve başkalarıyla dernek kurma özgürlüğü hakkının bulunduğu, bu hakkın yine herkesin çıkarlarını korumak amacıyla sendikaya üye olma hakkını da içerdiği vurgulanmaktadır. Anayasa'nın yasa hükmünde saydığı, Anayasa'ya aykırılıklarının ileri sürülmesini engellediği uluslararası sözleşmelerle tanınan bir hakkı kullanmanın cezalandırma nedeni sayılması, tümüyle hukuk dışı bir yaklaşımdır. Sendika üyesi olmak ve onun görevli bulunulan il sınırları içinde ya da dışındaki etkinliklerine katılmış bulunmak, cezalandırma nedeni olamaz. Yukarıda sözü edilen Başbakanlık genelgesi de bu tür cezalandırmalara engeldir. Genelgede şu görüşlere yer verilmektedir:

"Demokratik ve sosyal hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birini örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır. Temel insan haklarından biri olan örgütlenme özgürlüğünün, ayrımsız bir biçimde tanınması çalışanlarımızın vazgeçilmez hakkıdır.

"Esasen; ülkemizin de taraf olduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası metinler ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun onayladığımız 87, 98 ve 151 sayılı Sözleşmelerinde memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurmaları, bu sendikalar ile üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda etkinliklerde bulunabilmeleri kabul edilmiştir."

Başbakanlık genelgesinde, Anayasa'ya, 657 sayılı Yasa'ya, Türkiye tarafından yöntemine uygun biçimde onaylanan ve sendikal hak ve özgürlüklerin kullanılmasına olanak sağlayan uluslararası sözleşmelere yollama yapıldıktan sonra; *kamu görevlilerinin sendika ve konfederasyonlar şeklinde örgütlenmelerine engel olunmaması, bu örgütlerin etkinliklerine genel kolluk yetkisi kullanılarak "...müdahale edilmemesi", sendikal çalışmaları nedeniyle sendika yöneticilerine ve üyelerine disiplin cezası uygulanmaması... istenmiştir.*

Sendikal etkinlikler; kamu çalışanlarının görevli buldukları illerin sınırları içinde de, dışında da yapılırsa hukuksal koruma görecektir. Bir sendika yöneticisinin ya da üyesinin görevli bulunduğu ilin sınırları dışında gerçekleştirilen sendikal etkinliklere katılmasının işverenin iznine bağlanması ile sendika hakkını kullanmasının işverenin iznine bağlanması arasında hiçbir fark yoktur. Türkiye açısından da bağlayıcılığı bulunan uluslararası sözleşmeler, sendikal hakların kullanılmasının işverenin iznine bağlanmasını yasaklamaktadır.

Devlet yetkilileri tarafından tanınan ve kullanılması özendirilen haklarla özgürlüklerden yararlanılmasının yönetsel yaptırımlara neden olması, devletin yurttaşlarına tuzak kurması anlamına gelir. Oysa, devletin yurttaşlarını tuzağa düşürme olarak nitelenebilecek eylem ya da uygulamalara başvurma hakkı yoktur.

Bu nedenlerle kişiliğime yönelik suçlamayı kabul etmiyorum.

İfadem/savunmam⁽³⁾ bundan ibarettir. .../07/2001

Adı, soyadı ve imzası

(3) İfade veriliyorsa "savunmam", savunma yapılıyorsa "ifadem" sözcüğü yazılmayacaktır.

ANKARA BAROSU BAŐKANLIđI

SAYI : 5716

Kamu Emekçileri Sendikaları

Ankara Őubeler Platformu

Ankara

İLGİ : 16.03.2001 gün ve 2001/000/15 sayılı yazınız

KONU : 01.12.2000 tarihinde gerçekteştirilen "*bir gün süreli iş üretmeme eylemi*"

İlgide gösterilen yazınızda sözü edilen ve 01.12.2000 tarihinde ülke genelinde gerçekteştirilen "*bir gün süreli iş üretmeme eylemi*" hukuksal açıdan değerlendirilirken öncelikle Anayasa ve Uluslararası sözleşmeler incelenmelidir.

Bilindiği gibi, Anayasa'nın 23.07.1995 tarih ve 4121 sayılı yasa ile değişik 53 maddesine göre, kamu görevlilerine sendika ve üst kuruluşlarını kurma ve toplu görüşme hakkı tanınmıştır.

Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun daha önce yürürlükten kaldırılan 22. maddesi de, 12.06.1997 tarih ve 4275 sayılı yasa ile yeniden düzenlenmiş ve devlet memurlarının, Anayasa'da ve özel kanunda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilmeleri ve bunlara ye olabilmeleri hükme bağlanmıştır.

Türkiye tarafından, Anayasa'nın 90. maddesi kapsamında imzalanmış, yasama organınca onaylanmış ve usulüne göre yürürlüğe konulmuş bulunan 87 ve 151 sayılı İLO Sözleşmeleri de kamu çalışanlarının sendikal örgütlenme hak ve faaliyetlerini düzenleyip güvence altına almaktadır.

Bilindiği gibi, bu uluslar arası sözleşmeler Anayasa'nın 90. maddesi karşısında "*Türk kanunlarına değişiklik getiren anlaşmalar dır*". "*Anayasa'ya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacak*" nemde "*kanun hükmünde*"dirler.

Hukuksal durum bu olmakla birlikte, Anayasada yapılan değişikliğin üzerinden 5 yılı aşkın süre geçmiş olmasına karşın, Anayasanın değişik 53. maddesinin emrettiği yasa çıkarılmamış, kamu çalışanlarının sendika kurma ve toplu sözleşme hakları yasa ile düzenlenmemiş ve dolayısıyla herhangi bir kısıtlama da getirilmemiştir.

Esas olan özgürlüktür, kısıtlama istisnadır. "*Kamunun sarih olarak suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez. Kanunda yazılı cezalardan başka bir ceza ile de kimse cezalandırılmaz*" (TCK. md. 1).

Yukarıda aktardığımız Anayasa ve uluslar arası sözleşme hükümleri karşısında, kamu çalışanlarının sendika ve toplu sözleşme hakları var olduğuna göre, bu temelde kurulmuş bulunan ve yasallığında kuşku bulunmayan kamu çalışanları sendikalarının ve üyelerinin kuruluş amaçları doğrultusunda, yasa ile açıkça yasaklanmayan ve suç sayılmayan etkinlik ve eylemlerde bulunabileceğini kabul etmek gerekir.

Nitekim, bundan önce gerçekteştirilen iş bırakma eylemi nedeniyle cezalandırılan bazı kamu görevlileri hakkındaki mahkmiyet kararını bozan Yargıtay 4. Ceza

Dairesi'nin 17.02.2000 gün ve E.1999/10183, K.2000/780 sayılı kararında şöyle denilmektedir:

"Ancak, öğretmen olan sanıkların suç tarihinde kamu sendikalarınınca alınan karara uyarak, bu görevlerini geçici olarak yapmadıkları, ikrarlarıyla dosya kapsamından anlaşılmış olması karşısında 23.07.1995 tarihinde 4121 sayılı yasayla, Anayasa'nın 53.maddesiyle, 12.06.1997 tarihli 4275 sayılı yasa ile, 657 sayılı yasanın 22. maddesinde yapılan değişikliklerle, sanıkların konumundaki kimselere sendika kurma ve sendikalara girme hakkı sağlanmış olmasına ve 1993 yılında TBMM tarafından onaylanarak Anayasa'nın 90. maddesine göre iç hukuk halini alan Uluslar Arası Çalışma Örgütü (İLO) 87 ve 151 sayılı sözleşmelerinde de, sendikaların amaçları doğrultusunda üyelere etkinlikte bulunabilme olanağı sağlanmış olması sonucunda, sanıkların eylemlerinde suç öğelerinin oluşmadığı gözetilmeden hükümlülüklerine karar verilmesi... yasaya aykırı bulunduğundan sanıklar hakkındaki hükümlerin bozulmasına..."

Kaldı ki, bir eylemin suç oluşturmasının önkoşulu, o eylemin "suç işlemek kastı"na yönelik olmasıdır Bu kasıtle hareket edilmediği sürece suçun oluştuğunu ileri sürmek mümkün değildir.

Keza, 1996 yılında yapılan memur eylemi nedeniyle "bir gün göreve gelmediği"nden bahisle, "maaş kesim cezası" ile cezalandırılan memur hakkındaki bu cezanın iptali istemiyle açılan davayı reddeden yerel mahkeme kararının bozulmasına ilişkin Danıştay 8. Dairesi'nin 21.10.1999 gün ve E.1998/1872, K.1995/5383 sayılı kararı da bu doğrultudadır. Anılan davada benimsenen Danıştay Savcısının görüşü aynen şöyledir:

"Davcının anılan günde izinsiz ve mazeretsiz olarak göreve gitmediği sabit ise de, bu durumun, bazı sendikaların memurların ekonomik ve sosyal haklarında iyileştirmeyi sağlamaya yönelik ülke genelinde düzenledikleri etkinliğe destek vermek ve memurların içinde bulunduğu ekonomik ve toplumsal sıkıntıların bir ölçüde kamuoyuna duyurulması ve desteğinin sağlanmasına yönelik bir amaçtan kaynaklandığı açıktır. Bu eylemin kasıtlı olarak göreve gelmemek veya görevden kaçmak olarak nitelendirilmesi bu bakımdan düşünülemez".

Av. Sadık ERDOĞAN
Ankara Barosu Başkanı

T.C.
MENEMEN
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

HAZIRLIK NO : 2000/2334

ESAS NO : 2000/337

İDDİANAME NO : 2001/221

DAVACI : K.H.

SANIKLAR : Ercan AKTAŞ, Hikmet KAYA, Dilek ÇİFTÇİOĞULLARI, Ümran AYRAL, Fatma YAVUZ, Kiraz KUTLU, İsmail YILDIRIM, Cafer Alcayto SABANCI, Önder ERALP, Ali PEKSÜSLÜ, Zafer FİÇOR, Bekir İÇER, Üzeyir KARACA, Tefik TAYLAN, Soner EŞREFOĞLU, Serhat AKSU, Seyit Ali KÜÇÜK, Hasan KÖSE, Kemal AKTAŞ, Ali Osman SARI, Mehmet Ali GÜL, İsmail YILDIZDAL, Fatma ÇETİN, Hilmi KARIKUTAL, Zafer GÜNTEKİN, İsmet YILMAZ, Pervin MAS, Fatih YANAR.

SUÇ : GÖREVİ TERK

SUÇ TARİHİ : 1.12.2000

HAZIRLIK EVRAKI İNCELENDİ:

Yukarıda açık kimlikleri yazılı toplam 396 sanığın 01.12.2000 tarihinde Ülke genelinde ilgili sendikaların birlikte aldığı karar gereğince çalıştıkları kurumdaki işlerine gitmedikleri ihbar olunmuştur.

Yasal mevzuatın incelenmesinde,

Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) kabul edilen Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkına ilişkin 87 sayılı Sözleşmenin ve Kamu Hizmetinde Örgütlenme hakkının korunmasına ve İstihdam koşullarının belirlenmesine ilişkin 151 sayılı sözleşmelerin TBMM'nce onaylanarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 90/Son. maddesi hükmüne göre kanun niteliği kazandığı ve bağlayıcı iç hukuk kuralı haline geldiği anlaşılmaktadır.

Yasa koyucunun sözleşmelerin onay tarihinden sonra uzun bir zaman geçmesine rağmen sendikal hakkın kullanılmasına dair usul ve esasları belirleyen ayrıntılı bir yasa hazırlamaması, Anayasanın 90. maddesi hükmüne göre onanmakla iç hukuk kuralı haline gelen, hatta olağan yasalardan imtiyazlı biçimlerde Anayasaya aykırılığı dahi ileri sürülemeyen bir Uluslar Arası sözleşmeden doğan hakkın sonsuza kadar kullanılmaması sonucunu doğurmaz.

Kaldı ki Başbakanlığın 05.08.1999 tarihli ve 199/44 sayılı genelgelerinde Kamu Görevlilerinin "Sendikal amaçları doğrultusunda etkinlikte bulunabilecekleri" belirtilen ilgili kurumlara duyurulmuştur.

Bu çerçevede sanıkların eylemlerinin sendikal bir hakkın kullanılmasından ibaret olduğu kanaatine varılmış ise de,

Delillerin taktiri Mahkemeye ait olmakla:

Tüm sanıkların TCK'nun 236/1 maddesi kapsamında eylemlerinin değerlendirilip yargılamalarının yapılması Kamu adına iddia ve tahkikat evrakı tevdi olunur.
17.04.2001

T.C.
ZONGULDAK
CUMHURİYET BAŞSAVCILIğI

TAKİPSİZLİK KARARI

HAZIRLIK NO : 2000/4899

KARAR NO : 2001/524

DAVACI : K.H.

SANIKLAR : Muzaffer ZOR,Kemal BULUT, Mevlüt Kemal ÇAKMAK,Salih

ALEMDAR, Mehmet DALGIÇ,Yavuz AYDIN, Mustafa BACI,Cem ERBİL, Necat ULUDÜZ, Hüseyin ASLAN,İsmail YILDIZ, Halil KARAGÜLMEZ, Ali YENER, Erol KESEN, Uğur AKSU, Oğuz AŞIK, Rahmi YAMAN, Cavit ZÜLFİKAR, Birol UÇAR, Mehmet YILDIZ, Muhammet ÖREN, İzzet SAğIR, Engin ÖZCAN, Murat GÜNGÖR, Yılmaz SÜLÜK, Kenan KOCAKARA, Sabit ÇETİN, Ragıp ALAYI, Hakan ÖVÜNÇ, Adnan KARA, Türkan CAN, Nil TÜFEKÇİ, Adnan ACAR, Soma EYE-ÖğLU, Şükran COŞKUN, Songül AYTEKİN, Figen BALCI, Seyar AŞLAKÇIOğLU, Kazım CAN, Çetin EREN, Birgül Güven ESEN, Ufuk ESEN.

SUÇ : 2911 Sayılı Yasaya Muhalefet.

SUÇ TARİHİ : 01.12.2000

HAZIRLIK SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ:

Bazı sendikaların birleşmesi ile oluşturulan emek platformu tarafından kamu görevlilerinin içinde buldukları sosyal ve ekonomik sıkıntıları dile getirip kamuoyu desteği sağlamak amacı ile 01.12.2000 tarihinde ülke genelinde toplantılar düzenlenmiş ve bu toplantılarda kamuya ilişkin basın açıklamaları yapılmıştır.

Zonguldak'ta da aynı tarihte bir kısım kamu çalışanınin da katılımı ile oluşturulan platformda yer alan sendika görevlileri, madenci anıtı çevresinde toplanarak basın bildirisi okumuş ve ..... dağılmışlardır.

Zonguldak Valiliği İl İdare Kurulu tarafından bu konuda İdarelerince yapılan işlemler sonucunda düzenlenen belgelerde:

Bir kısım kamu çalışanı hakkında toplu olarak iş bırakma eylemi değerlendirilmesi ile 4483 Sayılı Yasa gereği soruşturmaya izin verip evrakları Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiş.

Aynı evrakın bir örneğini ilgililer hakkında 2911 sayılı yasa gereği işlem yapılmak üzere Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiş.

Gene sözü edilen evrakta adı geçip 4483 Sayılı Yasa kapsamında değerlendirilmeyen bazı kamu çalışanı hakkında da genel hükümlere göre gereği yapılmak üzere Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığımıza ayrı ayrı gönderilen evrak, ortada toplu bir eylem ve birden çok sanık oluşması nedeni ile yukarıda belirtilen üç grup halinde birleştirilerek üç ayrı hazırlığa kayıtlı işleme tabi tutulmuştur.

Değerlendirmeye tabi tutulan ve yukarda isimleri yazılı sanıkların 2911 sayılı yasa ya aykırı eylemde buldukları iddiasına ilişkin bu soruşturmada İl İdare Kurulunun ön inceleme raporlarından ve bir kısım sanıkların alınan ifadelerinden:

- a)- Bazı sanıkların suç tarihinde işe gelmediği,
- b)- Bir kısmının geç geldiği,
- c)- Bir kısmının yasal özürü nedeniyle işe gelmediği,
- d)- Bir kısmının ise suç tarihinde izinli olduğu,
- e)- İşe gelmeyen görevlilerin tamamının toplantıya katıldığı yolunda kesin bir tespit bulunmadığı,
- f)- Ayrıca işe gelmeme nedeni ile, işte herhangi bir aksama olmadığının ilgili birimlerce dairelerine ve ön soruşturma görevlilerine gizli yazı ile bildirildiği anlaşılmıştır.

Ayrıca yapılan eylemin izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşü boyutlarında olmayıp, kamu çalışanlarının içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumu dile getirip kamuoyu desteği sağlamaya yönelik toplu basın açıklaması yapmak şeklinde olduğu tespit edilmiş, polisçe soruşturma ile ilgili muhtelif yazılara verilen cevaplarda ve olay tuta-nağında "topluluğun dağılması, eylemin yasal olmadığı yolunda herhangi bir uyarıda bulunulmadığı" bildirilmiş ve 2911 sayılı yasanın 34. maddesindeki şekil şartı yerine getirilmemiştir.

Öte yandan;

1)- Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 05/08/1999 günlü genelgesinde "kamu görevlilerinin sendika kurması, örgütlenme, toplantı düzenleme, her türlü etkinlikte bulunmalarına engel olunmamasının" bildirildiği,

2)- Benzer olaylarda;

Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 1998/1346 Esas, 1999/2551 karar sayılı kararında, eylemi doğal karşılamak gerektiğini ve suç oluşturmayacağını,

Danıştay Ceza Dairesinin 1998/962 Esas 1998/266 karar sayılı kararında, İLO sözleşmesinin TBMM tarafından onanmış olup, Anayasanın 90. maddesi gereği iç hukukta bağlayıcılık kazanması nedeni ile sendika kurma hakkı verilen kamu çalışanlarının buna bağlı olarak toplantılar yapmalarının ve etkinliklerde bulunmalarının suç oluşturmayacağı,

Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 1999/1083 Esas ve 2000/780 karar sayılı ilanının da aynı doğrultuda karar verdiği,

Sanıklara atılı soruşturma konusu olayı da Danıştay ve Yargıtay'ın sözü edilen daire kararlarında belirtilen oluşa uygun olduğu, bu nedenle gerek eylemin oluştaki öze ve gerekse 2911 sayılı yasanın 34. maddesindeki şekil şartlarının oluşmaması nedeniyle sanıklara yükletilen eylemde suç oluşmadığı sonucuna varılmıştır.

Yukarıda ayrıntıları ile açıklanan oluşa göre sanıklara atılı eylemin suç oluşturmadığı anlaşılmakla, haklarında kamu adına kovuşturmaya yer olmadığına dair itiraz yolu açık olmak üzere karar verildi. 21.03.2001

HAYATİ ÖNDER

Zonguldak Cumhuriyet Başsavcısı

T.C.

İSTANBUL

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2001/594

KARAR NO: 2001/1319

DAVACI : HASAN ERZİNCAN

VEKİLİ : Av. ŞAHAP KAYA
Eğitim Mh. Poyraz Sk. Sadıkoğlu İşmerkezi II - K.5, D.35
KADIKÖY/İST.

DAVALI : KADIKÖY KAYMAKAMLIğI

DAVANIN ÖZETİ : Öğretmen olan davacı, 01.12.2000 günü göreve gelmediği gerekçesiyle 4357 sayılı Yasaya göre "Bir günlük maaş kesimi" cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin davalı idare işleminin iptalini ve bu işlemden kaynaklanan maddi zararlarının yasal faiziyle tazminini istemektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Savunma verilmemiştir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren İstanbul 2. İdare Mahkemesince işin gereği görüşüldü:

Dava, öğretmen olan davacının üyesi bulunduğu EĞİTİM SEN'in bağlı bulunduğu (KESK) Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonunun aldığı "kamu çalışanlarının 01.12.2000 günü bir gün süreyle iş bırakmaları kararı" uyarınca belirtilen günde okuldaki görevine gelmediği gerekçesiyle 4357 sayılı Yasaya göre verilen "Bir günlük maaş kesimi" cezasına ilişkin davalı idare işleminin iptali ile bu işlemden kaynaklanan maddi zararlarının tazmini istemiyle açılmıştır.

Davacı öğretmene iç hukuk kuralları uygulanarak disiplin cezası verilmiş olup cezanın nedeni olan eylemin uluslararası hukuk kurallarıyla tanınan hakkın kullanılması sonucu yapıldığı ve bu eylem nedeniyle disiplin cezası uygulanamayacağı iddia edildiğinden olayda uluslararası hukuk kurallarının çiğnenmiş olup olmadığının değerlendirilmesi ve bu durumun iç hukuk kurallarına etkisinin tartışılması gerekmektedir.

Türkiye'de bir uluslararası hukuk kuralının bir idari davada uygulanabilmesi, bu kuralın Anayasada öngörölen usullere göre iç hukuk düzenine alınmış bulunmasına veya ulusal bir normda benimsenerek içselleştirilmesine bağlı bulunmaktadır.

Bu bakımdan, uluslararası hukuk kuralları ile ulusal hukukumuzun bu konudaki normlarının birlikte değerlendirilmesi ve tarihsel süreç içindeki gelişmelerin incelenmesi suretiyle halen uygulanması gereken kurala göre dava konusu işlemin hukuka uygunluk denetiminin yapılması uygun olacaktır.

Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ) 1919 yılında kurulmuş ve Türkiye 1932 yılında Milletler Cemiyetine girmekle bu örgüte de üye olmuştur.

Versailles Barış Andlaşmasının XIII. bölümü Andlaşma'dan ayrılarak UÇÖ Anayasasına dönüştürülerek kurucu metni oluşturmuştur.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (International Labour Organization – ILO) görevi, Anayasa'nın Başlangıç bölümünde ve Anayasa eki olan Filedelfiya Bildirgesi (1944) olarak anılan UÇÖ'nün Amaç ve Hedefleri ile ilgili Bildirge'de açıklanan programı gerçekleştirmektir. Üye devletler başlangıçta sayılan ve benzer başka önlemler denilerek sınırlarının açık bırakıldığı çalışma yaşamının uluslararası ilkelerini oluşturma ve uygulanmasını sağlama amacına ulaşmak için Anayasayı onaylarlar.

UÇÖ-ILO Anayasasının 19/5. maddesi, yetkili makamın olurluğunu sağlayan üye devletin, sözleşmeyi onayladığını Genel Müdür'e bildirmesini ve sözleşme kurallarını gerçekleştirmek için gerekli önlemleri almasını öngörerek sözleşmeyi onaylayan devleti sözleşme kurallarını uygulama yükümlülüğü altına sokmuştur. Böylelikle ulusal hukukta gelecek zamanlarda meydana gelebilecek olası düzenlemelere karşı kazanılmış hakların kaybedilmesi engellenmeye çalışılırken kurallara da istikrar kazandırılmıştır.

UÇÖ-ILO belgeleri öncelikle Anayasası, sözleşmeleri onaylayan devlet yönünden uluslararası hukuksal yükümlülük getirir ve bağlayıcıdır. Üye devletlerin yükümlülüklerine uymaları sürekli olarak izlenmekte ve denetlenmektedir. Üçlü yapıda örgütlenen UÇÖ'nün 2000 yılında 174 üyesi bulunup bu üyelerden 134 tanesi 87 sayılı sözleşmeyi, 148 tanesi 98 sayılı sözleşmeyi, 38 tanesi 151 sayılı sözleşmeyi onaylamıştır. (2001 yılı itibarıyla)

Diğer taraftan, 87, 98 ve 151 sayılı sözleşmeler sendika özgürlüğünü tanıyıp güvence altına alan sözleşmelerdir. Bu üç sözleşme sendika özgürlüğünü açıklamakta olup, sosyal niteliklerinin varlıkları nedeniyle aynı zamanda insan hakları sözleşmeleridir.

Uluslararası Çalışma Örgütü Yönetim Konseyi, 8 sözleşmeyi üye devletlerin gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, uymak ve uygulamak zorunda oldukları temel insan hakları sözleşmeleri olarak nitelemiştir. Çünkü bu haklar, öteki bireysel ve toplu hakları korumak ve geliştirmek amacıyla özgürce hareket edebilmesi için kaçınılmazdır. Öteki haklar, bu haklara bağlıdır. Söz konusu 8 sözleşmeden ikisi 87 ve 98 sayılı sözleşmelerdir.

151 sayılı Sözleşmenin 1. maddesi; bu sözleşme diğer uluslararası çalışma sözleşmelerinde bu kesime uygulanabilecek daha elverişli hükümler bulunmadığı durumlarda kamu makamlarınca çalıştırılan herkese uygulanır, şeklinde düzenlenmiş olup 151 sayılı "Kamu Kesiminde Çalışma İlişkileri Sözleşmesi" uluslararası çalışma sözleşmeleri kapsamında, kendisinin tamamlayıcı ve yedek sözleşme olduğunu ortaya koymuş bu alanda çalışan kesime uygulanabilecek daha elverişli hükümlerin bulunduğu Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı sözleşmenin esas alınması gerektiği sonucuna yol açmıştır.

T.C. Anayasasının 90. maddesi uyarınca TBMM'ince,

1 – Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 1948 kabul tarihli 87 sayılı sözleşmenin 25.11.1992 günlü 3847 sayılı Yasayla onaylanması uygun bulunmuş, 8.1.1993 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı üzerine 25.2.1993 günlü 21507 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

2 – Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı İlkelerinin Uygulanmasına İlişkin 1949 kabul tarihli 98 sayılı sözleşmenin 8.8.1951 günlü, 5834 sayılı Yasayla onaylanması uygun bulunmuş ve 14.8.1951 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

3 – Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunmasına ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 1978 kabul tarihli 151 sayılı sözleşmenin 25.11.1992 günlü 3848 sayılı Yasayla onaylanması uygun bulunmuş ve 8.1.1993 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı üzerine 25.2.1993 günlü 21507 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

151 sayılı Sözleşmenin 1. maddesinde; bu sözleşmenin kamu makamlarınca çalıştırılan herkese uygulanacağı, 3. maddesinde amacının kamu görevlilerinin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek olduğu, 4. maddesinde kamu görevlilerinin çalıştırılmaları konusunda sendikalaşma özgürlüğüne hanel getirecek her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korumadan yararlanacağı, 87 sayılı sözleşmenin 11. maddesinde Çalışma Örgütünün her üyesinin çalışanlarının örgütlenme hakkını serbestçe kullanmalarını sağlamak amacıyla gerekli ve uygun bütün önlemleri almakla yükümlü olduğu belirtilmektedir.

Öte yandan 10 Aralık 1948'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul ve ilan edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi Türkiye tarafından 6.4.1949'da onaylanmış, 27.5.1949'da imzalanarak Resmi Gazetede yayımlanmış olup söz konusu Bildirgenin 23. maddesinde herkesin menfaatlerinin korunması için sendikalar kurma ve bunlara katılma hakkının bulunduğu öngörülmektedir.

Yine 4 Kasım 1950 günü Roma'da imzalanıp 3 Eylül 1953 gününde yürürlüğe giren ve Türkiye tarafından 18.5.1954 gününden geçerli olmak üzere 10.3.1954 günlü 6366 sayılı Yasayla onaylanan İnsan Haklarını ve Ana Özgürlükleri Korumaya İlişkin Sözleşme (İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi) nin 11. maddesinde, her şahsın asayışı ihlal etmeyen toplantılara katılmak ve başkalarıyla birlikte sendikalar tesis etmek ve kendi menfaatlerini korumak üzere sendikalara girmek hakkı dahil olmak üzere dernek kurmak hakkını haiz olduğu belirtilmektedir.

Yukarıda anılan uluslararası sözleşmelerde; Üye devletlere, kendi vatandaşları ve kişiler aleyhine bazı önlemleri almama yükümlülüğü getiren, bazı hakları bizzat tanıyan, bazı hakların tamamlanması gereken koşulları düzenleyen, bir hukuki durumun yaratılması veya vatandaşların bir statüye sokulması koşullarını öngören hükümler yer almaktadır.

T.C. Anayasasının 90. maddesine göre yöntemine uygun olarak yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler yasa hükmünde kabul edildiğinden ve yukarıda belirtilen uluslararası sözleşmeler TBMM'nce onaylanarak yürürlüğe konulmakla çalışma yaşamındaki hukuksal yükümlülükleri yerine getirme zorunluluğu bağlayıcılık kazanmıştır.

Çalışma yaşamına yönelik uluslararası sözleşmelerin iç hukukumuza yansımaları-

na gelince ; Anayasanın 53. maddesine 23.7.1995 tarihli 4121 sayılı Yasayla bir fıkra eklenerek kamu görevlilerine sendika kurma ve toplu görüşme hakkı tanınması öngörülmüş, 12.6.1997 tarihli 4275 sayılı Yasayla da 657 sayılı Kanunun 22. maddesi yeniden düzenlenerek Devlet Memurlarına Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurma ve bunlara üye olma hakkı tanınmıştır.

Başbakan Bülent Ecevit imzalı 5.8.1999 günlü 99/44 sayılı genelgede; demokratik, sosyal hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birinin örgütlenme özgürlüğü olduğu belirtilerek 87,98 ve 151 sayılı sözleşmelerin tüm çalışanlara sendikal örgüt kurma, amaçları doğrultusunda etkinlikte bulunma hakkını tanıdığı ortaya konularak örgütlü toplum olma bilinci içindeki kamu yetkililerinin gereken titizlik ve özenle çalışma barışının sürekliliğinin sağlanmasına katkıda bulunmaları istenmiştir.

4121 sayılı Yasayla yapılan değişiklikle ve Başbakanlık genelgeleriyle de uluslararası sözleşmelerle bağlantı kurularak örgütlü toplum olma olgusu dikkate alınarak çalışma barışının sürekliliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmasının istenilmesi ülkemizde uluslararası sözleşmelerin tüm çalışanlara tanıdığı örgütlenme ve sendika kurma hakkının içselleştirildiğini göstermektedir.

Dava konusu olay tarihinden sonra kabul edilen 12.7.2001 günlü ve 24460 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu yayımını izleyen 30'uncu günün sonunda yürürlüğe girmekle bu alanda önemli bir aşamaya ulaşılmıştır.

Bir Sendikanın kuruluş amacı, üyelerinin çalışma yaşamında yer almalarından kaynaklanan haklarını ve çıkarlarını korumak, geliştirmek, üyelerinin yaşam düzeylerini yükseltmeye çalışmaktır.

Bakılan davada; davacının bir sendika üyesi olduğu ve yasal bir kuruluş olan sendikanın aldığı karar doğrultusunda çalışma koşullarına, maaş düşüklüğüne dikkati çekmek amacıyla 1.12.2000 tarihinde işe gitmediği, bu eylemin ülke genelinde sendikalı kamu görevlilerinin katılımıyla gerçekleştiği tartışmasızdır.

Davacı, çalışma koşullarının düzeltilmesi ve maaşının düşüklüğü nedeniyle bir gün süreli olarak işe gitmemiş olup çalışma koşullarının düzeltilmesi, maaş düşüklüğünün giderilmesi, çalışarak elde edilen gelirle sürdürülen yaşamın kalitesinin yükseltilmesi istemiyle ilgililer, haklarının zarar görmesi aşamasında haklarını korumak amacıyla bu eyleme katılmışlardır. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi de sendika kurma hakkının amacının üyelerinin çıkarlarının korunması olduğunu açıkça belirtmiştir.

İdare, bu eylem üzerine eyleme katılan kamu görevlileri hakkında soruşturma açmış ve bazı elemanlarına bir gün göreve özürsüz ve mazeretsiz gelmeme suçu nedeniyle 657 sayılı Yasanın 125. maddesinin C-b bendine göre 1 günlük maaş kesim cezası, bazı kamu elemanlarına 1.12.2000 günü okula geldiği halde derse girmeme suçu nedeniyle 1702 sayılı Yasanın 22/3. maddesine göre bir günlük maaş kesim cezası, bazı kamu elemanlarına da 4357 sayılı Yasanın 7/b maddesine göre 1 günlük maaş kesim cezası verilmiştir.

Böylelikle idare, sendika üyesi olan kamu görevlilerinin 1.12.2000 tarihinde çalış-

ma koşulları ve düşük maaşlarına dikkat çekmek için Türkiye çapında uyguladıkları bir gün süre ile işe gitmeme eylemini disiplin hukuku sınırları içinde cezalandırmıştır.

Davaya konu disiplin cezası, davacının, onaylanarak iç hukukumuzun parçası olan temel insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelere dayalı olarak gerçekleştirdiği eylemi nedeniyle verilmiştir.

İdarelerin bu nitelikteki işlemlerinin yargısal denetimi yapılırken verilecek karar; çağdaş, insan haklarına dayalı, demokratik sosyal hukuk devleti olan herhangi bir üye devlette bireylerin örgütlülüklerinden kaynaklanan özgürlüklerini sendikal amaçları doğrultusunda kullanıp kullanmadıklarının ve bu durumda üye devletin uluslararası hukuk kurallarının bağlayıcılığının gerektirdiği yükümlülüklerle uyup uymadığının incelenmesini gerektirmektedir. Başka bir ifadeyle, ulusal yargıç tarafından bu yükümlülüğün yargısal denetimi yapılarak konunun iç hukuk alanında çözümlenmesi sağlanmalıdır.

İç hukukla bütünleşen İnsan Hakları Sözleşmeleri, Anayasa gereği olarak (madde 90, son fıkra) doğrudan doğruya ve kendiliğinden diğer yasalara üstün tutularak uygulanmak zorundadır.

Danıştay 5. Dairesi E.1986/1723 – K.1991/992 sayılı kararında; "söz konusu hükümlere göre iç hukukta doğrudan hukuksal sonuçlar yaratan uluslararası sözleşmelerin yukarıda belirtilen niteliği ve bunlara karşı Anayasa Mahkemesine başvurulmaması ve böylece bu sözleşmelerin sonradan yapılacak ulusal yasal düzenlemelerle etkisiz kılınması yolunun kapatılmış olması bu sözleşmelerin iç hukukta yasalar üstü bir konumda olduğunu ve yürütme ve yargı organları için bağlayıcı nitelik taşıdığını apaçık ortaya koymaktadır." denilmiştir.

Dava konusu olayda, davacı öğretmen üyesi olduğu Sendikanın karar ve talimatları doğrultusunda hareket etmiş, başka bir anlatımla özürsüz veya mazeretsiz olarak göreve gelmemeyi amaçlamamış olup sendika üyesi olmayı seçmesi nedeniyle bu yasal tercihinin gerektirdiği ve sendikanın da varlık nedeni olan haklarını koruma ve geliştirme çabasına uygun, varolma amacıyla sınırlı davranışını örgütsel boyutta sergilemiş bulunmaktadır.

Hal böyle olunca Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasasının onaylanmasıyla gerçekleşen UÇÖ üyesi devletlerce hukuksal bağlayıcılık getiren anayasal ilkeler arasında yer alan sendika özgürlüğünün kullanımının kamu görevlilerini disiplin cezası sonucuyla karşı karşıya bırakması olgusu; onaylayarak taraf olduğumuz 87, 98 ve 151 sayılı sözleşmelere aykırı olduğu gibi, bu durum taraf devlet olan ve Avrupa Birliğine girmeye aday ülke durumunda bulunan Türkiye'yi hukuksal yükümlülüğünü yerine getirmemiş üye devlet konumuna itmektedir.

Sonuç olarak, davacının eylemi uluslararası sözleşmelerden doğan bir insan hakkının kullanımı olduğu için bu davranışın 657, 4357 veya 1702 sayılı Yasanın tanımladığı disiplin suçu niteliğinde değerlendirilmesi olanaksızdır. Başka bir anlatımla belirtmek gerekirse; bu eylemle bir hakkın kullanımı gerçekleştirildiğinden dolayı konu disiplin hukukunun kapsamı ve amacı dışında olduğundan verilen cezada hukuka uyarlılık yoktur.

Eğitim Sen 2000-2002

T.C. Anayasasının 125. maddesinin son fıkrasında, İdarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu öngörülmektedir.

Hukuka aykırı bulunan disiplin cezası nedeniyle davacının maaşından 1 günlük kesinti yapılması sonucunda oluşan davacının parasal kayıplarının da İdarece karşılanması Hukuk Devleti İlkelerinin gereğidir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu disiplin cezasına ilişkin işlemin İPTALİNE, bu işlem nedeniyle davacının parasal hak kaybının davalı idare tarafından davanın açıldığı 9.5.2001 gününden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine, aşağıda dökümü yapılan 12.480.000.- TL. yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan tarifeye göre 54.000.000.- TL. Avukatlık Ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, posta giderleri avansından kullanılmayan kısmın istemi halinde davacıya iadesine, 31.10.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

BAŞKAN	ÜYE	ÜYE
OĞUZ ÖZKAN	NİLGÜN KURTOĞLU	ZÜHAL YAVUZ

T.C. ANKARA

16. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ

GEREKCELİ KARAR

ESAS NO : 2001/00385
KARAR NO : 2001/00498
C. SAVCILIğI NO : 2001/012793
HAKİM : GÜVEN ÖZKAN
C. SAVCISI : TURHAN ŐEN
KATİP : BİRGÜL DURSUN
DAVACI : K.H.
MÜŐTEKİ : ETİMESGUT KAYMAKAMLIğI

SANIKLAR :

1-NAZAN SULAK 2-HÜSEYİN KURT 3-NURTEN YÜKSEL 4-ATANER KUVVET 5-AKİF KÖROğLU 6-FİLİZ ALBAYRAK 7-FİLİZ MÜHÜRÇÜ 8-GÜLSEREN KILINÇ 9-AHMET AYDIN 10-JALE İPEK 11-FATMA GÜLPERİ UZALP 12-FERMAN KARACA 13-SEVGİ BAL 14-HAYDAR TÜRKMEN 15-SEVGİ TEKE 16-SÜLEYMAN KESER 17-BUKET TİNÇ 18-SERPİL ERTUL 19-NEVZAT ERTÜRK 20-AHMET REFİK AYITKAN 21-TENZİLE ÜNAL 22-NİGAR BAYRAKTAR

SUÇ : TOPLU HALDE İŞ BIRAKMAK

SUÇ TARİHİ : 01/12/2000

KARAR TARİHİ : 10/07/2001

Yukarıda açık kimliği yazılı bulunan sanıklar hakkında mahkememizde yapılan duruşma sonunda :

GEREğİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Olay tarihinde Eryaman Toplu Konut İlköğretim Okulunda öğretmen olarak görev yapmakta olan sanıkların "Emek platformunun almış olduğu üretimden gelen gücün kullanılması" kararını uygun bularak vaki ittifak sonucu 01.12.2000 tarihinde Türkiye genelinde uygulanan bir günlük iş bırakma eylemini desteklemek amacı ile okula gelmemek sureti ile Kamu hizmetinin devamlılık ve intizamını bozacak şekilde eğitim ve öğretimi engelledikleri bu şekilde atılı suçu işledikleri iddia, sanıkların açık ikrarları, ön inceleme raporu, soruşturma izni verilmesine dair Ankara Bölge İdare Mahkemesinin kararı ve tüm dosya kapsamı ile subuta ermekle sanıkların cezalandırılmalarına dair aŐađıdaki hüküm kurulmuştur.

H Ü K Ü M : Açıklanan nedenlerle;

Sanıkların sabit görölen eylemlerine uyan TCK'nun 236/1 maddesi uyarınca suçun işleniş şekli, sebep ve saikleri nazara alınarak takdiren 4 er ay hapis ve 91.260.000 TL er lira ağır para cezası ile cezalandırılmalarına.

Sanıkların suçlarını ikrar etmeleri lehlerine takdiri indirim nedeni sayılarak cezaları TCK'nun 59. maddesi uyarınca 1/6 oranında indirilerek sanıkların 3 er ay 10 ar gün hapis ve 76.050.000 TL er lira ağır para cezası ile cezalandırılmalarına.

Sanıklara verilen para cezaları aynı neviden olmakla TCK'nun 72. maddesi uyarınca içtima ettirilerek sanıkların NETİCETEN 380.250.000 TL ER LİRA AğIR PA-RA CEZASI İLE CEZALANDIRILMALARINA.

Sanıkların 2'şer ay Memuriyetten MAHRUMİYET CEZASI İLE CEZALANDIRILMALARINA.

Sanıkların geçmişteki halleri, Mahkememizde gözlenen kişilikleri nazara alınarak cezaları tecil edildiği taktirde ilerde bir daha suç işlemeyecekleri hususunda Mahkememize kanaat gelmiş olmakla cezalarının 647 S.Y'nun 6. maddesi uyarınca TECİLİNE.

Sanıklara TCK'nun 94. maddesi gereğince kanuni ihtarat yapılmasına .

Yargılama gideri olarak 1 davetiye gideri 1.250.000 TL , 23 müzekere gideri 18.400.000 TL olmak üzere toplam 19.650.000 TL nin sanıklardan müteselsilen tahsiline.

Sanıklardan Ferman Karaca'nın YÜZÜNE KARŞI diğer sanıkların YOKLUKLARINDA C.Savcısının huzuru ile isteme uygun Yargıtay yolu açık olmak üzere verilen karar açıkça okunup anlatıldı.

10/07/2001